

279959

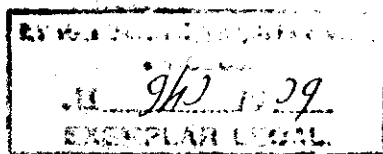
CENZURAT.

Nr. 76—1938.

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ LUNARĂ DE EDUCAȚIE-
CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI
AFIRMARE NAȚIONALĂ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Director : D. Mărgineanu.

Zălau
Anul XV.
No. 1-2.

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație-cultură profesională și afirmare națională

279959

ACTUALITĂȚI.

TOT PE ACELAȘ DRUM

de D. MĂRGINEANU

In aceste momente, în care trecem pragul celei de al 15-lea an de existență a revistei noastre, ne oprim la un scurt popas de reculegere. O reculegere dictată de un imperativ izvorât din glasul conștiinței și al răspunderii, ce ne apasă umerii în conducerea acestei publicații modeste, care a aruncat atâtea raze de lumină în frământările profesionale și a difuzat, cu o intransigență neconținută, spiritul de conștiință națională; de afirmare și consolidare etnică în acele ținuturi de graniță.

Aruncând o privire asupra drumului parcurs, ne cuprinde un sentiment de duiosie și în acelaș timp de o legitimă mândrie și satisfacție. Pentru ce n'am mărturisi-o? Drumul a fost destul de greu. Am înfruntat destule impedimente și obstacole. Nu ne-am abătut, însă, nici un moment, dela liniile trasate pentru atingerea idealului suprem. Paginile revistei stau ca un memento și fac mărturie de linia noastră de conduită între toate împrejurările. N'am cunoscut oboseală, nici intimidări. Ne-am mărturisit credința totdeauna cu bărbăție și hotărîre, în plina cunoștință a importanței ce-o avem în redresarea conștiinței naționale. Valurile ce ne-au bătut au fost variate. Totuși, din fiecare etapă imprimată de evoluția timpului și a exigențelor sociale, am eșit mai antrenați și mai hotărîți de luptă. O forță mistică ne-a stimulat mereu energiile hârțuite, adeseori de grele încercări morale și materiale. Era forța ce-a explodat din generația naționalistă dela 1922 și-a aprins făclile românismului pur, dela un capăt la celalalt al țării, în toți „cei de-un sânge și de-o lege”.

Dăscălimea sălăjană, grupată în jurul revistei, a purtat cu demnitate steagul naționalismului cu deviza: „Cristos, Rege, Națiune” afirmând cu tărie că, din colaborarea efectivă a acestor puteri fundamentale, se încheagă puterea indisolubilă a scumpei noastre Patrii.

Spuneam că, promotorii acestei acțiuni sunt învățătorii cu întreg sufletul și devotamentul lor. „Cei ce nu sunt animați de focul sacru al idealului național și nu garantează împlinirea datoriilor cu toată demnitatea, peste marginile pretinse de legi

și regulamente, până la fanatism și sacrificiu, să se retragă mai bine benevol din linia de luptă, ca să nu fie alungați ca niște netrebniți" (Șc. N. an. XI. p. 3). Mai spuneam că lupta odată începută, nu cunoaște nici o ezitare, ci numai înainte spre idealul final: „Vom învinge!”

Animați de ideologia naționalistă și încrezători în izbânda finală, n'am disperat nici în cea mai cumplită tragedie a dăscălimii, din 1931, cu salariile neplătite pe 5—6 luni de zile. Am căutat cel mai potrivit punct de reazim moral.

„În toiul luptei și muncii noastre să ne servească ca un imbold puternic cuvintele marelui poet-profet al unității noastre naționale, Octavian Goga, sârbătorit de toată suflarea românească din prilejul împlinirii etății de 50 ani:

„În armata de veacuri, dascălii, socot eu, au fost avangarda. Făclia lor a luminat înainte și a deschis drumurile. În veacul al nouăsprezecilea, care înseamnă ridicarea noastră deasupra instinctului de conservare și formularea unei doctrine de independență națională, dascălii au răspândit prin munca lor abecedarul politic al românismului. Neatârănarea neamului deci s'a propagat paralel cu toate atributele logice ale culturii și biruința noastră s'a încadrat astfel cu percepțele firești ale civilizației Astăzi, când suntem una, trebuie să punem în valoare energiile latente ale acestei țări și să completăm universalitatea cu specificul nostru.

„E o operă grea de răscolire în adâncuri, care ne așteaptă. Cine să coboare acolo, să desțelinească țărâna milenară și să scoată la lumină din culcușul ei ancestral taina noastră? Cine? Eu zic: tot dascălii! Ei, care au netezit cărările spre România Mare, ei să aprindă focul și pentru România Nouă!” (Școala Noastră an, IX pag. 16).

Acest mare adevăr al poetului vizionar, nimeni nu-l va putea contesta vre-odată. Iată suprema recunoștință a misiunii dăscălești!

Dacă anul 1918 a închis o epocă de luptă spirituală a dăscălimii, culminând în unirea politică a românilor, prin o coincidență semnificativă — după două decenii — anul 1938 cheamă dăscălimea de astăzi la desăvârșirea spirituală; încheierea integrală a sufletului național.

În viața românismului s'a deschis o nouă eră istorică. În deplin acord cu sentimentul general al neamului românesc, înțelepciunea luminată și patriotică a M. S. Regelui Carol al II-lea, aducând la cârma țării primul guvern naționalist, în ideile propovăduite de Cuza—Goga, instinctul de conservare etnică îi poruncește fiecărei suflări românești, deasupra partidelor politice, să ajute înfăptuirea programului anunțat.

Acesta nu mai este guvernul unui partid, ci guvernul doctrinei sfinte a românismului și a creștinismului.

Și 'n aceasta acțiune, dascălii neamului trebuie să fie promotorii.

Noi vom continua pe acelaș drum, trasat de o muncă perseverantă și-un suflet entuziast, până la izbânda finală.

CÂNTECUL POPULAR

de V. Gr. Pupăză.

Obiectul discuțiilor de față îl formează predarea muzicii în școala noastră primară. Deci nu despre cântecul popular ca speță a genului liric ne vom ocupa și nici nu vom păstra cadrul strict al noțiunii așa cum e definită acolo; ci despre cântecul popular cum e înțeles în deobște: viersul popular cântat sau «horit», fie el doină sau colindă, fie baladă, etc. E vorba de creațiile muzicale cu care poporul nostru a știut să-și împodobească vieța la zile mari sau la răstriște — de locul pe care aceste creații trebuie să le ocupe în materialul de predat la obiectul cânt.

M'am întrebat adeseori — și în deosebi cu ocazia diferitelor producții școlare ce le-am audiat — dacă e înțeles totdeauna rostul muzicii în școala primară; dacă acest obiect, care se bucură legal de un frumușel loc în învățământ, real i se face același loc? Cu alte cuvinte: i se dă cuvenita atenție, se urmărește serios tot ceea ce el poate aduce pentru educația și instrucția școlarului? Sau gratuitatea, cu care e caracterizată în general arta față de alte creații spirituale, e luată și aci ca atare și deci nu mare preț trebuie să se pună pe muzică?

Nu e locul să ne ocupăm cu discuții aride de filosofia artei încât să lămurim poziția unei doctrine a gratuității muzicii. Din vieța de toate zilele știm însă un lucru: arta și cu precădere muzica, alcătuiește un puternic stimulent vital. Și nu exagerăm dacă spunem că omul a simțit chiar nevoia unui atare stimulent. Astfel, muzica ar corespunde unei necesități, unei tendințe tot atât de legitimă pentru psihic precum sunt și celelalte considerate ca absolut utile. Natural, un aspect diferențial distingem și aci, fie că e vorba de psihologia individuală, fie de cea colectivă (aceea a popoarelor: *Völkkerpsychologie*). În ce privește poporul nostru, putem spune — fapt recunoscut de altfel și de streinii care ne-au cercetat obiectiv — că el se așează între neamurile la care o

asemenea tendință e destul de pronunțată. Stilul de viață românesc nu poate fi definit în afara cântecului popular; în-cât adagiul: «Românul e născut poet» e pe deplin un adevăr.

Pe lângă aceasta, educație găsește în muzică un puternic aliat, un prețios instrument cu ajutorul căruia poate realiza modelări minunate în viața plâpândă a copilului.

Cultura însăși găsește o satisfacție în acțiunea educativ-muzicală: creațiile spirituale de acest gen sunt păstrate și transmise urmașilor, schițând un fâgaș de viață proprie a neamului respectiv — singură modalitate prin care își poate justifica existența în fața omenirii.

Iată de ce locul muzicii în învățământul primar, pe lângă alte motive, e pe deplin justificat. Cei care se limitează la simplul fapt că ea e impusă de programă fac prea puțin. De-desubtul acestei obligații se ascunde o mare cerință.

În consecință, neglijarea cântului — fapt întâlnit destul de des — în școala primară este, evident, o lipsă. Și nu numai din motivele de ordin general relevate mai sus ar fi o lipsă; ci alături de ele pledează încă două oarecum speciale: muzica în viața copilului și muzica în viața neamului românesc.

În viața copilului muzica prinde mult și are un puternic rol influent. Proprietatea organismului psiho-fizic, de a fi impresionat plăcut de succesiunea ritmică a tonurilor, mișcărilor sau culorilor și imaginilor, e destul de accentuată la această epocă. Astfel, cântecul atrage pe copil. Iar această atracție se sporește în măsura, în care ritmica tonurilor e însoțită de ritmica unui text apropiat înțelegerii copilului și felului său de a vedea realitatea. Oricine s'a coborât cât de cât în atmosfera vieții copilărești a observat acest lucru.

Se pune acum următoarea întrebare: nu cumva această proprietate a organismului de a fi impresionat de cântec — mai evidentă la unii și mai slabă la alții, însă ereditară în orice caz — aflată la naștere doar ca formă generală, ca predispoziție, ca funcțiune încă neactualizată, acceptă cu precădere anumite conținuturi, anumite realizări, anumite actualizări? Sau îi sunt indiferente acestea? Cu alte cuvinte: aptitudinea muzicală preferă ea un anumit cânt — spre a rămâne în limita discuțiilor noastre — sau nu? Ca și cum am întreba: aptitudinea lingvistică, de exemplu, se actualizează

mai ușor într'o anumită direcție? Și dacă se observă anumite preferințe în această privință cui se datoresc ele: numai mediului sau și eredității? Unde sfârșește și începe ereditatea și mediul încă n'a fost precizat de psihologie după cum nelămurită a rămas și problema existenței unui anumit determinism (luat în sens ceva mai atenuat) ereditar în modul în care se efectuează diferitele aptitudini. Infățișarea ereditară a acestora fiind aceea a unor forme goale, chestiunea e de a ști: nu cumva ele au tot nativ și anumite preferințe în diversitatea conținuturilor posibile de primit? Științific faptul n'a fost precizat. Cine a lucrat însă în sensul înlesnirii actualizării diferitelor aptitudini, educatorii cu alte cuvinte, au observat că unele lucruri din aceeași ordine prind mai bine decât altele: un anumit (fel de) cântec, o anumită limbă, un anumit (fel de) desemn e preferat față de altele. Această alegere nu se datorește exclusiv mediului ci și eredității — unei eredități care depășește limitele individualității, definindu-se în cadrul națiunii. Astfel se explică geneza stilului de viață divers după neamuri.

În rezumat: aptitudinile aduc ereditar odată cu ele și anumite preferințe de actualizare, preferințe care se grupează național. Subliniem însă: riguros științific lucrul n'a fost clarificat. Experiența ne sugerează totuși o astfel de ipoteză — care rămâne singură călăuzitoare până la definitivă verificare.

Concluzia, în problema care ne interesează aci, ar fi deci următoarea: copilul e atras de cântec și anume de cântecul național (popular) — în deosebi când neamul său, cântăreț fiind, a creat o adevărată comoară de acest fel. Și neamul nostru n'a rămas intru nimic mai prejos în această privință.

Într'adevăr: geniul nostru național a dat mult pentru cântecul popular. Repertoriul de cântece populare este mare și înepuizabil. Mulțimea de culegători români și streini, atrași de această bogăție au colecționat o mulțime dintre ele; multe, însă, au rămas încă ne auzite de ei. Alte ori nici temele principale n'au fost culese necum variantele lor. Răsărite de-a lungul văilor și văcelelor, pe sub culmi de brad ori pe cărarea ivită de sub poala verde a stejarului și pierdută în largul câmpului înflorit, doinele și cântecele noastre populare sunt multe și felurite: tot atât câte doruri, câte bucurii și jălanii au frământat inima Românului. Au răsărit și vor ră-

sări mereu câtă vreme geniul nostru național va dăinui curat ; iar când nu vor mai răsări, nu vom mai fi noi. În consecință, păstrarea și cultivarea cântecului popular nu este pentru noi Românii un lucru fără importanță, o distracție, o petrecere rezervată, știu eu, celor care văd astfel vieața. Ci o cerință vitală pentru neam — fără satisfacerea căreia Românul nu mai poate fi definit întru totul ca atare. Asta n'o spunem numai noi ci și streinii care ne-au cunoscut cu adevărat — și care și au făcut o ocupație de predilecție din cercetarea acestei comori fără pereche. Colecții bogate, societăți corale, etc., au dus în toate colțurile lumii doina noastră, stârnind adevărate admirații.

Conform acestor precizări, importanța muzicii în școala primară apare destul de evidentă. Făcând loc larg cântecului popular, ea dă pe de o parte satisfacție unei anumite tendințe a omului iar pe de alta contribuie la păstrarea creațiilor artistice ale neamului.

Depășind însă cadrul limitat al educației directe pe care ea o dă elevului și privind lucrurile în ansamblu, în totalitatea în care se petrec în vieață, vom vedea că o contribuție indirectă a muzicii pentru oricare aspect al acțiunii educative e tot atât de mare. Cântecul e chemat să împodobească, făcându-le mai accesibile, pe rând : educația morală, religioasă, națională, etc. E chemat să stimuleze și recreeze pe elev în toate domeniile lui de ocupație. Și e cu atât mai valoroasă această contribuție cu cât suflul de care trebuie să fie animat întreg procesul de învățământ este cel național.

Față de aceste deziderate -- lângă altele ce mai pot fi ridicate după cum privim problema — cum răspunde actuala programă analitică la obiectul în chestiune și ce se poate face spre a fi cât mai corespunzător ?

În raport cu antecedenta ei, actuala programă — cu completările aduse ulterior și publicate în Monitorul Oficial No. 150—1937 — însemnează un pas simțitor făcut mai departe atât în privința principiilor și a scopului urmărit cât și a materialului ce trebuie predat. Vechea programă, afară de câteva instrucțiuni sumare, lasă complect nelămurite asemenea chestiuni.

Referitor la scop, noua programă precizează : muzica țintește în școala primară trezirea și dezvoltarea însușirilor

muzicale ale copiilor, contribuind la formarea armonică a sufletului lor; urmărește, de asemenea, deșteptarea interesului pentru cântecul și jocul popular românesc și pentru muzica bisericească strămoșească; îi pregătește sufletește pentru vieța obștească de simțiri, cuget și faptă românească. Se vede clar că punctul de vedere sub care e formulat scopul muzicii este cel colectiv-național; și tot el a călăuzit și alcătuirea indexului despre materialul de predat fiindcă, în afară de câteva compoziții și prelucrări, toate celelalte bucăți sunt curat populare. Mai mult: programa lasă libertate învățătorului de a alege între bucățile indicate și altele cu subiecte diferite, preponderând cele populare din regiunea respectivă.

Relativ la principiile de îndrumare în predarea cântecului, găsim: principiul orientării regionale, principiul activismului (programa indică luarea în considerare a improvizațiilor de cântece și jocuri de către copii), precum și acela al centrelor de interes (cântecele să fie în legătură cu anotimpurile, sărbătorile, etc.). Punerea acestor principii e întrucâtva anemică însă, deși pedagogia actuală le consacră destul de accentuat. Ele trebuiau formulate precis și arătat cum se dispune obiectul respectiv conform lor. În afară de aceasta, unele lipsesc. De pildă principiul corelației între obiecte într'ucât cântul e un obiect de învățământ.

Vieța individului fiind o totalitate, o acțiune exercitată în unul din aspectele ei trebuie să coreleze cu altele din celelalte aspecte. Numai astfel ea e eficace. Tangențial cu acest principiu avem pe acela al educației integrale, de asemenea neglijat.

Deși slab schițate normele de urmat în predarea cântului în școala primară, totuși, așa cum se desprind din noua programă, reprezintă o îndrumare prețioasă, rămânând ca învățătorul să aducă, printr'un efort personal, completarea cerută de o înaltă înțelegere a obiectului respectiv.

În linii mari, acest efort — care depinde, o repet, de înțelegerea rostului cântecului în școala primară precum și de conștiința misiunii dascălești — ar trebui să aibă următoarele puncte de reper.

a) Un mare, cât de mare loc cântecului popular. Iată un obiectiv susținut de serioase motive după cum am relevat mai sus. Astfel muzica devine cu adevărat educativă: răspunzând

unor cerințe intime și înclinații ale copilului ea contribuie direct la formarea lor. Conform acestui obiectiv, melodiile create de cântăreții anonimi și însoțite — unde e cazul — de texte potrivite vieții elevului, trebuie să alcătuiască esența repertoriului școlii primare. Învățământul de toate categoriile are datoria azi, mai mult poate ca oricând, să lucreze sistematic întru păstrarea comorilor naționale. Sub ochii noștri se petrec lucruri foarte periculoase în legătură cu cântecul popular: a apărut cântecul quasi-popular, în sine trecător, care tinde să târască în banal și efemer cântecul popular pur merit să depășească vremelnicul. Lângă acest pericol se adaugă acela al muzicii de salon, muzică preferată în dansul «intelectualilor.» Cosmopolit în sine — precum e de altfel în mare parte însăși societatea orășenească pentru care e destinată — această speță de cântec pătrunde pe ici pe colo și în lumea satelor, veștejind ceea ce ele au avut specific etnic. Să nu fie luat în nume de rău, însă adeseori am observat că unii învățători se străduiau să descifreze un șlagăr la modă mai bucuros decât un cântec popular — sau un dans modern decât un joc popular. În fața acestor curente geniul nostru muzical etnic se ofilește ca florile de bruma timpurie a toamnei.

La atare stări, școala primară — ca fiind instituția culturală care are cele mai largi legături cu pătura țărănească — trebuie să declare cu adevărat război. Susținută de o vie străduință a învățătorului, ea trebuie să transmită tinerelor generații veritabilul duh etnic. Și odată aceasta înfipt adânc în plâpândul suflet al copilului, el va sta cheazășie unui triumf al neamului pentru vremurile ce vor veni. Iată de ce accentuăm: cântecul popular laic, colindele, cântările bisericesti strămoșești să aibă cea mai înaltă prioritate în învățământ. Mai puține compoziții plăsmuite calculat și seci de spirit național.

Și pentrucă există o diferențiere după regiuni a cântecului nostru popular, atât în ceea ce privește tonalitatea cât textul și ritmul, sunt foarte indicate în această privință colecțiile locale de coruri. Lângă cele care le avem deja învățătorii pot ei însăși să aducă o însemnată contribuție. Atunci ar fi mai aproape de misiunea lor decât când, dintr'un snobism sau modernism, se străduiesc să cunoască cutare sau cutare șlagăr. Că lucrurile nu se petrec așa e de vină și școala normală. Ea n'a pregătit — uneori chiar de loc — pe învă-

țător în aceasta latură. Abia în actuala ei organizare tinde să remedieze cât de cât astfel de neajunsuri, prin proba și repertoriul de muzică la care e cercețat normalistul candidat la capacitate. O deplină punere la punct însă n'a săvârșit-o încă.

b) Un al doilea punct de reper, schițat și de programa analitică ar consta în accentuarea activismului și respectului individualității prin lăsarea liberă a imaginației elevului să creze în domeniul cântecului. Iată o chestiune care se pare oarecum bizară tocmai pentru că nu i s'a dat nici o atenție. Copilul inventează însă și aici ca și la joc, la desemn etc. Câți învățători au creat asemenea împrejurării — cel puțin cu titlul de curiozitate — pentru copiii dotați la muzică? Ele se pot crea în orice moment și de sigur nu fără rezultat. Se obțin astfel și prețioase informații pentru complectarea fișei personale la punctul respectiv.

c) În al treile rând am putea menționa principiul corelației obiectelor de învățământ, despre care am amintit mai sus când remarcam lipsurile programei, ca fiind de asemenea un interesant obiectiv al unei chibzuite înțelegeri a cântului. Cântul poate și trebuie să sprijine pe oricare dintre celelalte obiecte de învățământ, el însuși având nevoie de ajutorul acestora. O lecție de istorie, de religie, de citire, etc., au șansele de a pătrunde mai bine sufletul elevului când sunt însoțite de câte un cântec.

Deasupra tuturor acestora se ridică însă, ca o cunună în razele căreia toate se luminează: atenția pe care o dă învățătorul datoriei sale și străduința ce o depune de a se achita cât mai conștiincios în cea ce are de făcut. În fața ei rosturile fiecărui obiect se deschid clar, indicând acțiunea în consecință. Astfel e și cu cântul care merită mai multă atenție decât a primit pe alocuri.

MORALA NEJUSTIFICATĂ, DAR NECESARĂ

DE ANATOLE CHIRCEV

Cel mai larg concept al existenței este însăși viața. Ea primește diferite forme, în cece privește trăirea interioară a omului, — înafară de sine fiind suficientă sieși. Natura exterioară, ca realitate aparentă spiritului uman, — de fapt numai asta și este — n'are necesitatea de a fi gândită. Numai omul a căutat o cheie sieși și apoi lumii dinafară de sine: Aceste sunt două realități opuse. Și omul a pornit la început dela sine: Nu soarta lumii, acestea l-a interesat mai întâi pe el, ci rostul și destinul său propriu. Față de acest scop, urmărit de om cu atâtea sacrificii, natura rămâne indiferentă, după cum rămâne tot așa de inconștientă, chiar și atunci când omul a căutat s'o explice.

Natura rămâne inconștientă, dar nu indiferentă omului: Asupra vieții ai atâta de gândit, chiar și atunci când ea ți-ar apărea mereu aceeași, îmbrăcată într'o haină monoton uniformă. Dar viața e așa de ascunsă! S'o trăești numai în toată plenitudinea ei, ca să vezi cât stă departe, de orice demascare venită din partea cunoașterii — fie ea științifică, religioasă sau filosofică. (Aceasta din urmă fiind disciplina care ne apropie cel mai mult de realitate, în special în secolul nostru, când directivele cercetărilor filosofice, au fost așa de mult critizate). Însă viața nu poate fi cunoscută sistematic. Sisteme se pot face atunci când analizezi sau construiești — dar viața nu se poate analiza nici construi; ea doar există înainte de orice participare a omului. Nu putem judeca și prin aceasta înțelege viața, ci numai s'o trăim suntem uneori în stare. Și trăind într'un anumit fel, ne apropiem sau ne depărtăm de Viața însăși. Din atâția oameni existenți și care au fost vreodată, câți și-au dat seama că există într'adevăr ceva înafară de ei, ceva imens care-i depășește și despre care lucru ei nu știu nimic?!... Au fost puțini! Dar și aceștia, puțini la număr, n'au avut tăria să nu creadă în nimic până la capăt, să trăiasă

mereu acelaș sentiment distrugător al lipsei de orice punct de rezim; al suspendării în haos, al *veșnicului neînțeles*.

Și atunci, au început să construiască și să se apropie de viață. Și au crezut că suma elementelor personale ce le-au pus la baza construcției, este construcția însăși, care de altfel exista doar și înainte de participarea lor; au crezut că ceea ce cugetă ei despre viață, este viața însăși.

Așa, omul a creiat — deși intenția lui a fost să se apropie numai de ceea ce există mai înainte, iar nu să creieze, — o viață diferită de cea reală. El i-a smuls cu multe sacrificii secret după secret; pe măsură ce evolua, descoperirile înțelese minții omului devenind neînțelese și atunci el trebuia să le caute o altă formă, care oarecum să le desbrace de veșmântul tăinuitor, să desvăluie adevărul. Veșnica *revenire* însă asupra acelorași lucruri, care au fost explicate așa de felurit în diferite timpuri, ne face să credem că niciodată n'o să se ajungă la o adevărată desvăluire de taine, care desvăluire să se oprească la una definitivă. Bănuelile noastre se întemeiază cu atât mai sigur, cu cât desvăluirea tainelor vieții nu s'a exercitat numai asupra noilor domenii creștine până atunci, ci și a unor explicări, date mai înainte, care însă dela un timp deveneau noi taine, și omul își dădea seama că în dosul lor se ascunde ceva.

* * *

Toate aceste spuse mai sus, au valabilitate cu privire la domeniul vieții existente înafară de noi. Relații însă la viața această interioară, avem încă și mai puțină justificare de a crede într'o anumită stare de lucruri dată ca o realitate absolută. Explicabil de ce: Dacă în credințele noastre asupra lumii dinafară avem un punct de rezim, oricât de fictiv ar fi el apoi, în ceea ce privește proclamările forului nostru interior nu avem niciunul. Cu aceste ne-am apropiat de miezul problemei care ne preocupă în paginile de față. Pe ce bazăm noi toate creațiile de natură pur spirituală, cum justificăm legea morală, de exemplu datorită? Cine ne asigură că binele așa cum îl înțelegem noi, e chiar forma morală cea mai perfectă posibilă. Poate că binele nici nu există pentru că omul nu-l face decât fiind determinat în toate acțiunile sale. Nu suntem partizanii teoriei deterministe, însă dacă am analiza mai adânc noțiunea binelui, am vedea cât de puțin liber e

omul când îl săvârșește. Deoarece binele presupune desinteres, libertate deplină și cunoașterea absolută a adevărului moral. Ori omul în morală e creatorul său propriu. El n'are nici o posibilitate de raportare la ceva, care să-i servească drept criteriu la valorificare, drept indiciu după care omul să știe când se apropie sau se depărtează de legea morală. Un atare criteriu ar fi posibil numai în cazul că ar veni din afară de om și aplicându-se legii morale, ar verifica-o. (La Indiani e păcat să răpești vieța unui animal, câtă vreme creștinismul nu condamnă acest fapt și totuși bănuim că acest punct al moralei budhiste este cu mult mai superior decât cel creștin). Nu ceva obiectiv îl face pe om să se declare pentru o anumită morală (și validitatea ei n'o poate constitui nici faptul că ea este universală și necesară), ci ceva de natură interioară, ceva vag, imprecis, poate mai degrabă sentimentul decât rațiunea.

Ar fi posibilă existența unei morale absolute, dacă ar exista revelațiile pe care le proclamă toate religiile — după cum știu însă, revelații nu există nici în sfera trăirilor spirituale nici în domeniul lumii obiective. Să ne gândim numai comparativ la revelațiile pretinse, ale tuturor religiilor mai de seamă care au existat până azi : câte contradicții între ele, câte contradicții în ele înșile (!) și câte au dispărut — adevăruri morale revelate, care dela un timp se dovedeau că nu mai sunt morale. Istoria ne oferă prea multe cazuri, ca să recurgem la ele...

În consecință se poate formula întrebarea, ținându-se seama de aceste stări de fapte : Care este datoria omului în vieța (?) și care sunt criteriile ce-i pot descoperi legea morală ?

Am văzut că în lumea obiectivă, omul nu găsește nimic — rămânând în limitele stricte ale simțului critic — care să-l îndrumeze spre o morală. Natura este amorală. În lumea interioară — spirituală — omul găsește doar tendințe care ar fi de natură morală (cel puțin în starea actuală de dezvoltare a omului ; dar rezultă de aici că natura lui e profund morală ?) însă aceste tendințe care la unii indivizi raționalizate primesc forma de sisteme, încă nu justifică existența moralei în sens absolut, autenticitatea ei. Ceeacă cunoaștem noi în actul moral este mai mult de natură exterioară, ceva practic care trebuie să fie aplicat. Dece însă binele este bine și răul este rău

(sunt cazuri când ele se inversează : binele poate să devină un rău, iar răul — un bine), noi nu știm și nu vom ști în nici o viitoare experiență posibilă.

Starea aceasta de fapte este foarte critică pentru om. Inafară de sine — în lumea obiectelor — el dă peste lucruri inexplicabile sau absurde, ca și 'nlăuntru' său. Nu știe de unde a venit și încotro merge, ce are de făcut și de ce trebuie să facă ceea ce face...

Și totuși, omul simte în adâncul firii lui *datoria* de a pași mereu spre mai bine, — datorie tot așa de neînțeleasă și nejustificată, care-l copleșește tocmai prin ascunsul ei și prin fatala renunțare la răsplată. Faptul că poți să faci binele fără să știi că-l faci; fără să aștepti o răsplată oricât de mică, chiar venită din partea ta proprie, ne întărește și mai mult credința în necesitatea de existență a datoriei. Aceasta de altfel poate să servească drept piatră de încercare pentru orice acțiune omenească.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MAGHIARISMUL

de I. MESEȘANU

Inainte de a vorbi de maghiarism e nevoie mai întâi, de o mică incursiune istorică a acestei ideologii politice a poporului maghiar.

La începutul secolului al 19-lea asistăm în Ungaria la o redesteptare națională foarte puternică, în fruntea căreia se găseau frunțașii politicii maghiare, luptând pentru întronarea limbei maghiare, Kazinczy reformatorul ei de mai târziu și contele Wesselényi, iar ca ideologie politică tendința spre o neatarnare a țării lor, unirea cu Ardealul, — bineînțeles că ei nici nu voiau să audă de drepturile celorlalte neamuri — în fruntea acestei mișcări au fost Kossuth, Al. Petőfi și contele Széchenyi. Rodul acestei mișcări a fost revoluția dela 1848; cu înfrângerea care a urmat. Generația aceasta, dela 1848 a stabilit crezul spiritualității maghiare de mai târziu : formarea unei mari Ungarii, maghiarizând toate celelalte națiuni mai mici cu cari trăiau împreună. Acest crez, a degenerat într'un

șovinism atroce, fiind predispuși la aceasta din cauza firii lor, care culminează în acel »bűszke magyar ember«, prin care ei vreau să scoată în evidență superioritatea ungurului prin cinste, cavalerism și devotament față de țară.

Activitatea aceasta a fost mai accentuată, după ce s'a făcut dualismul Austro-Ungar dela 1867, dată dela care începe o adevărată persecuție a celorlalte naționalități din Imperiu, îndreptată mai ales în contra Românilor, cari formau o massă compactă în Ardeal, căutând să aducă pe albia acestei credințe pe toate aceste neamuri. Un bun instrument întru acest scop, l-au avut în Evrei, cari au primit o mulțime de drepturi, acordate în dauna celorlalte minorități, pe cari Evreii le exploatau. Ei s'au maghiarizat mai repede și chiar au devenit protagoniștii acestui crez. Au dat literaturii și culturii maghiare, — care este formată numai din împrumuturi — oameni de frunte. Nu voiu insista mai mult asupra felului de aplicare a principiilor lor, amintesc doar că a culminat prin legea lui Apponyi dela 1907, care prevedea, că orice copil de cetățean maghiar, la terminarea școalei primare, trebuie să știe scrie și vorbi limba maghiară. Cunoaștem dezastrul, pe care l-a adus asupra școalei românești, prin închiderea a 300 școli primare confesionale.

S'a dovedit că orice popor, nu se poate asimila în întregime unei spiritualități străine biologicului și spiritualității sufletului său, așa că și scopul urmărit de politica ungară, nu și-a ajuns țelul; și 'n urma dezastrului european recent, șandramaua imperiului Habsburgic, care demult încă scârțâia din osii, s'a prăbușit și toate naționalitățile din cari era format s'au îndreptat spre cursul lor firesc. Astfel că și Ungurii și-au văzut visul împlinit: de-a fi stăpâni în țara lor, fapt ce însă nu-i mulțumește și vom vedea îndată cum.

Ungurii sunt un popor de origină turanică, așa că sufletul lor este fundamental deosebit de al celorlalte popoare europene. Toată cultura și aproape toți conducătorii lor au fost streini. Acei cari și-au dat seama de tragedia asta — contele Széchenyi, Wesselényi, Ötvös — au cerut îndreptarea poporului unguresc spre specificul și rasa sa. În timpul războiului Ungaria a căutat o apropiere de Turcia și Bulgaria, cu a căror popoare sunt în afinități de sânge, creindu-se astfel o ideologie de panturanism dar care după războiu a încetat.

Dacă studiem maghiarismul, vedem că din el se desprind

trei ramuri, cari formează un tot, care însă nu e chiar așa de unitar, după cum s'ar crede la prima vedere. Mai întâi există o ideologie maghiară oficială a guvernului din Budapesta, care prin școli și diferite organizații, caută să imprime o anumită spiritualitate. Tot în sânul Ungariei de azi există o altă tendință cu un caracter social, dar care într'o oarecare măsură tinde spre cea oficială, deși se găsește în bătălie cruntă cu ea. A treia ramură, ar fi spiritualitatea maghiară din Ardeal, care la rândul-i se împarte în două părți: generația veche, îndreptată mai mult spre Buda, și generația tânără, care caută o apropiere și o înțelegere cu poporul românesc.

După ce Ungaria a trecut și prin experiența comunistă a lui Bela Kun, ordinea a fost restabilită de armata română. Ungaria nu vrea să se împace nici de cum cu prevederile tratatului de pace dela Trianon. De aceia s'au format în Ungaria o mulțime de societăți revizioniste, cari prin publicații periodice, conferințe și propagandă în străinătate, în special în Anglia și Italia, cer dreptate Ungariei — adică revizuirea tratatelor de pace, — dreptate pentru ei, dar nedreptate pentru alții, este judecata șarpelui din fabulă. Pe lângă propaganda aceasta intensă, ea caută să-și crească tinerele generații, în așa fel ca să poată lupta pentru reînvierea Ungariei mari. În acest scop, în școli se face o educație exclusivă, adecvată acestei idei. Ca să avem o idee mai clară a acestei educații, voi face o mică expunere a ei.

Dimineața, înainte de începerea cursurilor, elevii împreună cu corpul didactic, fac o rugăciune către Dumnezeu, prin care cer dreptate țării lor; un copil declamă o poezie în care arată că Ungaria ciuntită, nu e țară și că numai atunci va putea exista, dacă va fi reîntronată Coroana neștirbită a sf. Ștefan. Apoi se cântă imnul național și o cântare iredentistă. Acestea se fac la începutul și sfârșitul cursurilor. Pe toate scoarțele cărților este imprimată harta Ungariei prezente, cum a fost și cum trebuie să fie (Ungaria-Mare), însoțite de veșnicul refren: »nem, nem, soha!» (nu, nu, niciodată). Tânărul maghiar la vârsta de 18 ani intră într'o organizație militară, numită Levente, care este analoagă Pregătirii Premilitare dela noi, numai că instrucția militară tehnică este cu mult mai avansată. Educația Leventiștilor se face în spirit oficial maghiar: reînvierea Ungariei; în acest scp, trebuiesc făcute sacrificii mate-

riale și morale, iar fiecare bun maghiar trebuie să fie pregătit în vederea actului final.

Dar în Ungaria actuală se dă o luptă surdă, — surdă fiind că oficialitatea caută s'o împiedece — între mentalitatea revizionistă care este condusă numai de latifundari și între spiritualitatea maghiară care caută o îmbunătățire a situației țaranului, care și astăzi în al 20-lea veac, trăește tot în stare de șerbicie. Sunt în Ungaria 3½ milioane de țărani, cari n'au o bucată de pământ, pe când latifundari ca familia Eszterházy 227.000 de jugăre, biserica romano-catolică 150.000, etc. Sunt cam 120 de latifundari, cari prin poziția lor, conduc spiritualitatea maghiară, împreună cu o parte din intelectuali. Și atunci când s'a cerut dreptate poporului și s'a arătat prin date statistice, situația aceasta medievală, autorii lor au fost pedepsiți. Recent au fost amendați și închiși: Fejja Géza pentru romanul «Colțul cu furtună», Kovács Imre pentru monografia sociologică «Revoluția mută», apoi Szabó Dezső și Josef Erdely (aceștia doi din urmă sunt români: primul după mamă, iar al doilea după amândoi părinții). Totuși și mișcarea asta de stânga, ca s'o numesc astfel, nu a părăsit ideologia maghiarismului oficial; ea vrea mai întâi o îmbunătățire a clasei de jos și mai târziu o răfuială cu statele succesoriale ale Imperiului.

A treia ramură a spiritualității maghiarismului o formează așa numitul transilvanism, o ideologie specifică a ungarilor din Ardeal. «Transilvanismul caută să coordoneze toate năzuințele ardeleneghe spre o țintă unitară, care în timp ce își păstrează legăturile vechi cu vieța intelectuală a Ungariei, are menirea să desvolte un spirit regional diferențiat de ritmul general al culturii ungarice» (I. Chinezu: Aspecte din literatura maghiară din Transilvania, pag. 14). Profesorul Kristof face chiar o deosebire a mentalității ungarului din Pustă de a celui ardelean. Primul este mai sobru și mai greoiu în manifestările sale, pe când cel din Ardeal e mai vioiu, mai multilateral, «e credincios trecutului până la păstrarea unor resturi de tradiții populare păgâne, caleidoscopica stratificare istorică i-a adăugat un particular spirit de relativism, de toleranță, un simț al adaptării politice și chiar o deosebită capacitate de a înțelege orice curent nou». Și toate acestea din cauza conviețuirii a celor trei popoare: român, maghiar și sas, împreună formând culturi aparte, dar cu oarecari substraturi cari îi apro-

pie, datorită mediului geografic și trecutului istoric. Este dar o mentalitate aparte și care totuși prin spiritualitatea aceloră cari sunt sub ascultarea oficialității maghiare, au și căută să se îndrume după ea. Ca să fim clarificați dau (după I. Chinezu, opul citat, pag. 73—74, sfârșitul romanului lui Géza Tabéry intitulat: *Vértorony* (Turnul de sânge) al cărui subiect e luat din revoluția țărănească dela 1514 (Dózsa): «Să nu se vaete cei micș la suflet că Ungaria a murit! Ce este Ungaria? Câmpie și dealuri împrejmuite cu garduri? Pe dracu! E suflet, credință, vieață. E cântecul, limba, cultura noastră, independent de granițe. Aceasta e Ungaria!»

Prezintă maghiarismul ca spiritualitate, o superioritate față de românism? Nu, hotărit nu! Și iată pentru ce: maghiarismul este prea egoist prin chiar firea poporului său și caută în tendința lui, cuceriri de teritorii, cari sunt locuite de alte neamuri, cu altă spiritualitate și tendințe, dorind dar cucerirea și asuprirea altor neamuri, așa după cum a făcut și în trecutul atât de amar pentru românii ardeleni.

Atât timp cât maghiarismul va căuta să se deslănțue sau să îmbrățișeze specificul său bazat pe etnicul și biologicul său și limitat la fruntariile naturale ale poporului maghiar, ca o cantitate etnică, este admis, dar în tendința lui de azi, pentru noi prezintă un pericol, prin felul său de manifestare, care dă naștere la urmări neplăcute atât pentru ei cât și pentru noi.

O EPOCĂ A REVOLTEI

de Zevedeu Barbu

Nevoia de supunere se desprinde aproape simbolic din copilărie. Copilul se supune atât din neputința organică și psihică de a se conduce, cât și din tendința, adeseori prea imperialistă, a părinților, sau a tuturor celor mai mari de a-l stăpâni. Chiar dacă psihologic nu e just, copilul în ochii majorității oamenilor între care se numără și mulți pedagogi și chiar și psihologi, este privat de orice inițiativă; i-se răpește în felul acesta cele mai elementare forme de spontaneitate. Jocul, cea mai proprie activitate a copilului, suntem cu toții înclinați să-l înțelegem și mai ales să-l explicăm pe bază de *imitațiune*; adică și aceasta activitate vine printr'un imbold dinafară, nefiind altceva decât un mod particular prin care se oglindesc activitățile maturului în lumea copilului. Dintr'un anumit punct de vedere lucrurile par în mod natural că se întâmplă astfel. Maturul epocii noastre și mai ales al civilizațiunii moderne este prea egoist; este egoist în sensul că a creat toată viața, am putea spune toată lumea în modul în care îi convine lui ca matur mai mult. Bunăoară toată viața socială este organizată după norme, obiceiuri, obișnuințe și legi care sunt isvorite din felul de a fi el maturului *). În felul acesta creșterea și desvoltarea în viața copilului înseamnă, intrarea și acomodarea la o lume care nu-i aparține lui și care este prin esență lumea maturului. Copilul, deci, are ca funcțiune principală în viață, să primească o lume gata pe care maturul i-o impune mai insistent sau mai puțin insistent, mai drastic, sau mai indulgent. Deaceea se poate susține, că supunerea caracterizează în mare parte viața copilului și că tendința sa de căpetenie este să primească și să se acomodeze, nu să se manifeste spontan creindu-și subsol.

*) Această hegemonie a maturului se vede și în organizarea lumii fizice dimprejur. Să luăm de ex. o odaie. Lucrurile sunt astfel aranjate și create, încât să convină maturului. Priviți de ex. mărimea mesei, a scaunului, prezența unor obiecte cum sunt icoanele care numai pentru matur au semnificație deși în odaia respectivă trăesc și cresc adeseori copii.

Că din alte puncte de vedere lucrurile nu stau tocmai așa, această, fără îndoială, că este adevărat. Se poate susține că și copilul are lumea lui specifică în care se manifestă liber, în care crează două forme corespunzătoare de existență. Aceasta lume constă în directive și interese proprii, în ocupațiuni și chiar ca funcțiuni proprii. Pedagogia modernă face considerabile strădanii de a descoperi și de-a promova aceasta lume, lucru care poate aduce avantajii atitudinii teoretice a pedagogiei, cât pentru atitudinea practică lucrurile nu sunt tocmai atât de limpezi. E destul să amintim în această privință, că educațiunea totdeauna va avea formula obișnuită.: *Suprapunerea unei lumi pe care a creat-o maturul lumii copilului*, ca prin aceasta să facă din mica ființă o persoană înarmată cu formele vieții curente. Altfel toată năzuința de transformare și plămădire a educațiunii și instrucțiunii nu are nici un rost.

Din aceste considerățiuni, supunerea pentru copil este o condițiune fundamentală de viață. Aceasta condițiune s'a înplântat în viața copilului atât de adânc, încât i-a construit întreg felul său de a fi. În felul acesta el este obișnuit să i se arate totdeauna drumul, să accepte conștient sau inconștient *să fie dus de mână*.

Una din caracteristicile curioase ale evoluției vieții este însă că pășește în extreme. Vine o epocă când individul nu se mai simte bine sub permanenta tufelă a persoanelor dimprejur; de multe ori -- am putea zice -- în cele mai dese cazuri, luptă din toate puterile să se desrobească de orice stăpânire străină. În astfel de cazuri copilul trece printr'un laborator de transformări interioare ce schimbă în întregime sensul vieții sale. În mod normal între anii 13—14, 17—18 aceste transformări sunt mai accentuate. Epoca pubertății, care vine ca o răscolire interioară bazată pe ivirea unor impulsuri și directive noi (dintre care impulsul sexual este important, nu însă singurul, așa după cum se crede în mod obișnuit) care turbură echilibrul intim al vieții copilului. Aceasta schimbare la față întâmplată în baza pubertății formează strâmtoarea prin care individul trece dela copilărie la adolescență. În năzuința sa de transformare și premenire, individul, în trecerea sa dela copilărie la adolescență pășește asemenea călărețului prea sprinten, care în loc să se arunce în șea se aruncă dincolo. Prima caracteristică a adolescentului este tocmai permanenta

nemulțumire pe care simte față de viața care a adus-o până aci. Din copilul ascultător care lua modelele de viață pe care i le arată părinții sau educatorii ca singurele forme posibile, devine *adolescentul revoltat* contra aproape tuturor formelor de viață impuse dinafară. Adolescentul, vrând să treacă dela o epocă de sclavie la una de autonomie, a trecut de fapt la un fel de anarhie, astfel a sărit peșta șea. Dar trăirea revoltei nu se manifestă numai printr'o lature de neascultare, ci și printr'o veșnică cercetare. Adolescentul caută peste tot, într'o adevărată frământare, formula unei vieți care-i convine lui personal. Caută un sens propriu în viață, o țintă sigură a drumului, asemenea câinelui rătăcit care încă n'a găsit urma sigură a stăpânului.

Să urmărim în primul rând cum se manifestă această căutare pe un plan intim, am putea spune, pe un plan ideal-abstract. Este în acest sens un lucru care ne isbește tocmai prin manifestarea sa foarte frecventă în lumea adolescentului și anume *reveria*. Cine nu a visat cu ochii deschiși în adolescență și cine n'a visat în adolescență mai mult decât în oricare epocă a vieții? Sub anumite puncte de vedere, pe drept cuvânt această epocă se mai numește și *epoca reveriei*. Aceste vise, însă nu se ivesc la voia întâmplării, ele au sens destul de bine determinat în lumea adolescentului. Visele sunt primele manifestări de nemulțumire pe care adolescentul o simte față de viața în mijlocul căreia trăiește; ele sunt primele *proteste* aduse contra acestei vieți, deaceea se leagă de caracterul revoluționar, pe care îl aminteam mai înainte. În orele de reverie își construiește adolescentul lumea lui, o lume care îmbracă adeseori haina irealizabilului și a paradoxului, dar nu-i mai puțin adevărat că aceasta este lumea adevărată a adolescentului. Ea este proiectarea dorințelor sale pe un plan de idealitate; un fel de potențare la maximum a tuturor idealurilor de viață (idealitatea provine tocmai din această potențare). Cine, în adolescență, nu și-a închipuit lucruri mari despre el și despre lume! Cărui nu i-a trecut prin minte cu o siguranță de invidiat, că o întâmplare norocoasă îl va face bogat dintr'odată; că va întâlni o ființă strălucitor de frumoasă cu un suflet ales care-l va iubi toată viața; că odată va uimi lumea cu talentele sale, etc.

Fie că aceste visuri rămân pe un plan de intimitate pure, fie că sunt exprimate în proză sau poezie, lucru foarte frecvent în adolescență, ele au darul de a transforma viața adolescentului. Important în acest fapt este, că prin ele adolescentul se ridică dincolo de starea de lucruri în mijlocul căruia

trăește, că această ridicare se face printr'un proces de nemulțumire și protest și că aceasta întotdeauna înseamnă un subterfugiu de desobligament de normele vieții care «l-a purtat de mână în copilărie».

Acest plan ideal de revoltă este întotdeauna însoțit de un plan real, plan care este mai bine cunoscut decât primul. Pentru prima dată, în adolescență, izvorăsc conflictele între părinți și copii. Spre mirarea tatălui sau a mamei, adolescentul sau adolescenta se opune printr'o ripostă de multeori nestăpânită voinței lor. În fața unui fapt de îndeplinit adolescentul nu se mai supune, pur și simplu, indicațiunilor părinților adeseori din motive demonstrate; că el vede și alte posibilități, decât acelea pe care le arată părinții. Aici se naște un aspect important al vieții adolescentului. Contrar copilului, care nu se poate ridica dincolo de privirile părinților, el vede și părțile lor rele, adeseori numai pe acestea. Astfel dela adorațiunea copilărească față de părinți, adolescentul trece la o critică de multe ori ascuțită.

Vechea vieață reprezentată prin părinți și persoanele dimprejur nu-l mai poate cuprinde. Atras de lumea închipuirii lui adolescentul se izolează asemenea unui melc în cochile. Persoanele dimprejur adeseori sunt neliniștite de aceste procese. „*Cu copilul acesta nu te măi poți înțelege*“, este expresia obișnuită a părinților în astfel de cazuri. E un lucru obișnuit, ca vorbind cu el, adolescentul să nu te asculte, urmărind firul gândurilor sale. Chiar și în activități adolescentul e mecanic, cu sufletul absent. E un mare adevăr în vechea poveste cu fetele care mulg în mod regulat laptele pe lângă doniță.

Permanența lângă lumea lor, îi face pe adolescenți adeseori să se îndepărteze în mod real de lumea dimprejur. Nevoia de *aventură*, de peregrinare manifestată în lumea viselor, se manifestă și în concret. Năzuința de căutare, dorința de «alte» locuri îl face pe adolescent să rătăcească. Dorința de «a lua lumea 'n cap» este adeseori trăită cu o intensitate neobișnuită de adolescent. Și pretutindeni este acelaș motiv: o altă lume. Nemulțumirea și revolta îl paște în tot locul pe adolescent. Caută pretutindeni vieața dorințelor sale, caută propria sa vieață, caută tumultos, rupând orice zăgazuri. Adolescentul pleacă de sub stilul de vieață impus de preajma sa, asemenea apelor primăverii, când se revarsă peste alviile lor obișnuite.

(Va urma)

NOUL AN, NOUI NĂDEJDI

URĂRILE M. S. REGELUI DE ANUL NOU

In aceste clipe de început de an, primul Meu gând se îndreaptă către poporul Meu, căruia îi aduc, prin această minunată cale a progresului, cele mai calde urări de liniște, prosperitate și fericire.

Pe zi ce trece, România se întărește atât înăuntru cât și în afară. Consolidarea, acest îmbucurător fapt, nu este patrimoniul numai al conducătorilor, ci este sfânta datorie a tuturor Românilor de pe acest pământ strămoșesc.

Strânsa colaborarea între Rege, guvern și națiune, iată chezașia care să închege din ce în ce mai puternic progresele făcute de noi.

Oricât de grele ar părea uneori unele clipe ale dezvoltării poporului românesc, noi trebuie să privim în trecutul nostru, să vedem cât adevăr este în zicătoarea că »Românul nu piere«; să ne întărim deci inimile și să privim viitorul cu speranță și încredere.

Un popor care vrea să trăiască și să propășească, trebuie să aibă încredere în viitorul său și să creadă că e strâns legat într'un ideal comun cu Suveranul său, să lupte printr'o muncă fără răgaz la întărirea neamului.

Am zis odată că bucuriile neamului Meu, sunt bucuriile Mele, că durerile lui sunt durerile Mele și că năzuințele lui sunt năzuințele Mele.

Astăzi, în aceste clipe de viață nouă pentru România, aceste cuvinte sunt mai vii decât ori și când.

În aceste urări, pe cari le aduc poporului Meu, nu vreau să uit oștirea Mea, de care mă leagă atâția ani de strânsă conlucrare, și căreia, în această oră de început de an, îi reînnoiesc simțimintele Mele de dragoste și de încrederea desăvârșită.

Mai trimit o deosebită urare tineretului și copiilor neamului Meu, care, crescuți în idealul de întărire a românismului, sunt nădejdea celui mai frumos viitor al patriei.

Cu sufletul cald și cu aceeași dragoste care m'a îndemnat totdeauna în toate faptele mele de cărmuire al României, glăsuesc în primele clipe ale anului 1938 aceste cuvinte de încredere și de speranță.

Tuturor aceluia, dela orașe sau dela sate, celor tineri și celor bătrâni, li se îndreaptă în această oră, gândul meu de grijă părintească, rostind cuvintele strămoșești de urare: La mulți ani!

Strig din tot sufletul: Trăiască poporul român!

MINISTRUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE, CĂTRE CORPUL DIDACTIC

Do. prof. I. Petrovici, ministrul educației naționale a adresat în seara de 1 Ianuarie, prin radio, corpului didactic următorul mesaj:

Nu pot începe altfel în această împrejurare, când activitatea mea ministerială se pornește de odată cu noul an, decât adresând după datină, urările cele mai cordiale, ostașilor de toate gradele ale învățământului românesc.

Urările acestea se pot totuși întovărăși foarte bine cu o profesie de orgoliu a breslii noastre dascălești, reamintind câteva lucruri fundamentale în raport cu misiunea ei, în cadrele statului.

În primul rând, nouă, slujitorilor școlii, ne revine să desăvârșim risipirea unei calomnii, meșteșugit țesută și vânturală de dușmanii neamului nostru, anume că nu suntem un adevărat popor de cultură și un adevărat factor de civilizație. Exploatându-se anumite fapte secundare, care nu sunt absolut caracteristice, s'a izbutit totuși în anumite cercuri streine să se strecoare acea opinie greșită și să nască întrebarea, dacă noi merităm realmente să stăpânim aceste pământuri bogate, oricât ne-ar da dreptul la ele, trecutul nostru istoric, prezența noastră etnică. Am avut pururea convingerea că povestea deficienței noastre culturale, este un neadevăr sfruntat; ar fi însă foarte bine ca — în conjunctura actuală a rivalității popoarelor și a asprei lor concurențe — să înlăturăm până și pretextele pentru o atare legendă, sporind tot mai mult raza luminei și puterea ei de a străluci. La această operă, școala joacă un rol de frunte, și întinzând valul culturii tot mai adânc și mai departe, profesorimea are rolul nu numai să contribuie la prestigiul țării în lume, dar chiar la consolidarea stăpânirii sale, în marginile dreptului ei.

În al doilea loc, profesorii au menirea frumoasă de a

înălța în sufletele ucenicilor, deasupra subsolului de instincte și porniri egoiste, un etaj mai luminos, mai nobil și mai dezinteresat, o regiune de comandamente și idealuri superioare, care să domine clocotul impulsurilor utilitare. Adevărata libertate nu este să nu determini nimica, ci să fii călăuzit de ideal. Operă grea, fără indoială, însă nu imposibil de realizat din cauza acelei tendințe secrete a sufletului omenesc, de-a se depăși pe sine, suindu-se tot mai sus. Toată mitologia este dovada vie a acestui elan care mână pe om a trece dincolo de sine și a se întrupa în forme mai înalte. Desigur, pornirile egoiste sunt puternice și au rădăcini, dar mugurul vieții dezinteresate există și dânsul, atârnând de dibacia grădinarului să-l facă a se desvolta.

În sfârșit, tot dascălilor le revine sarcina să cruțe într-o zi nouile generații și cu ele țara de avânturi primejdioase, deprinzându-le de cu vreme să se țină pe de o parte strâns de vechile tradiții naționale în ceea ce ele au fundamental, iar pe de alta menținând trează în sufletul învățăceilor, o însușire care, cred eu, face parte din patrimoniul rasei noastre, deși totuși uneori ea se poate atrofia: bunul simț sănătos, cumpănă dreaptă, echilibrul care stăvilește tentația de-a o lua rasna și și de-a o trece dincolo de linia zărilor clare și lămurite.

Această splendidă misiune a unor sculptori cari nu lucrează în marmora moartă ci modelează sufletul viu, definește locul pe care corpul didactic îl ocupă în structura statului și în ierarhia noastră socială. Ca ministru al școalelor voiu căuta să asigur în toate privințele o poziție cât mai demnă și un loc cât mai înalt acestor făuritori de suflete și slujitori de idealuri.

Dar tocmai această sollicitudine, pe care am dovedit-o și în alte rânduri, îmi dă dreptul și la unele exigențe, care nu mă sfiesc a le rosti chiar acum.

Devotamentul pentru școală și pentru problema educării tineretului, reclamă mai înainte de orice o punctualitate desăvârșită. Fără să ne mai găsim în starea de acum câteva decenii, care înspăimântase pe primul rege al României, nu strălucim pare-se nici azi prin o prea mare exactitate. Dar licențele de punctualitate merg în domeniul școalei tot așa de puțin ca și la drumul de fier.

Ceeace însă mai ales trebuie să cer dela apostolii școlii, este suflet și entuziasm. Cine nu-l are e mai bine să-și cro-

iască alt drum dacă e tânăr, ori să lase locul altuia dacă e bătrân. Operă educativă nu se poate face aici cu nonșalanță, nici cu oboseală. De acest lucru trebuie să se pătrună conștiința tuturor.

În fine, oricare ar fi diferențele de structură ale învățăceilor și varietatea lor individuală, avem datoria imperioasă de a clădi în sufletul tuturor un mănunchiu solid de idei comune și de simțiri identice. Această uniformitate de bază este chezașia solidarității cetățenești, a puterii de rezistență și a intensității confortului social. De aceea, nu poate fi îngăduit nimănuia să vatemă închegarea acestei unități sufletești minime, în mijlocul căreia să strălucească întocmai ca un focar de lumină, mândria de a fi și voința de-a rămânea Român.

Mă folosesc de acest prilej pentru a aduce urările mele și profesorilor minoritari, asigurându-i că le recunosc fără șovăire dreptul de-a considera tezaurul de tradiții al minorităților respective, cu aceeași conștiință de sfințenie, cu care privim și noi moștenirea trecutului nostru. Însă datoria absolută a minorităților de-a se încadra cu lealitate în cuprinderea statului românesc și a-i recunoaște caracterul lui național, îi obligă de-a nu rămânea streini de cultura românească și a nu izola tineretul minoritar de sufletul populației dominante, prefăcând ostroavele minoritare în cetățui ermetice și dușmănoase.

Un început de an e însoțit îndeobște de speranțe frumoase. În această dispoziție de așteptări optimiste, parcă și deslușesc ecoul cuvintelor mele în sufletul ascultătorilor mei. Și plecând dela această credință, pe care aș voi ca viitorul să nu mi o desmintă, sfârșesc cu vorbele cu care au pornit la treabă atâtea rânduri de strămoși, făcându și semnul crucii: Cu Dumnezeu înainte! . . .

PAGINA STRĂJERILOR**CĂTRE STRĂJERII ȚĂRII**

Privind cu deosebită dragoste spre tineretul țării Mele, sunt fericit a constata progresele mari pe cari le-a făcut străjeria în anul ce a trecut.

Această nouă și întăritoare educație a tinerelor generații este o cheazăsie sigură a unei dezvoltări rodnice a României de mâine.

Călăuziți și însuflețiți în fiecare clipă de deviza străjerilor: »Credință și muncă pentru Țară și Rege«, trebuie să fiți conștienți că îndepliniți o sfântă datorie către Patrie și neam.

Cu adâncă încredere în străjeri, la acest început de an, care doresc să fie cât mai rodnic în realizări folositoare României, urez tuturor din »Straja Țării«:

LA MULȚI ANI! . . .

SĂNĂTATE!

CAROL.

DELA STRAJA ȚĂRII

Comandamentul Străjii Țării a dat următorul ordin de zi:

La începutul celui de al 4-lea an de activitate rodnică, așezați pe temelii noi de organizare și oțeliți în greutatea celor trei ani de muncă, primul gând al nostru se îndreaptă către Supremul comandant al Străjii Țării M. S. Regele Carol al II-lea, pe care străjerii îi înconjoară cu nețărmurită dragoste și devotament.

În pragul noului an așteptăm cu fruntea senină rodul activității noastre. Vom ști să învingem greutatea, în măsura în care spiritul de ordine și disciplină ne va sluji drept temei de muncă și înfăptuire.

Anul ce vine, să aducă fiecăruia curată mulțumire sufletească a datoriei împlinite.

Sănătate!

Maior TEOFIL SIDOROVICI.

Latura morală și socială a străjerismului

„De azi 'nainte viitorul Țării vi-l încredințez vouă comandanților străjeri !”

(M. S. R. CAROL II)

Mișcarea străjerismului are o motivare sociologică socială. Dacă analizăm evenimentele dela 1916, vom vedea în primul rând că, cea mai arzătoare dorință a națiunii noastre, era dorința de întregire a neamului. Cei de atunci credeau că moravurile se vor îndrepta în urma războiului. Dar după războiu raportul moral și social ne-a decepționat. Au ieșit la iveală după vorba dlui Mehedinți — «pleavă» — nu elemente cinstite și cu spirit moral. Elementele cinstite au fost acoperite de acea — pleavă, — căci cinstiții sunt modești.

În anul 1933 în viața noastră sufletească a fost un moment de criză morală. Tineretul începu a se analiza. Suveranul a spus atunci ; «Ne trebuie un spirit nou și metode noi !,» căci s'a întâmplat jafuri și asasinat de către copii din familii bune și fiind elevi de liceu. Eram într'o decădere morală. Ce era de făcut ? De bună seamă, că trebuia să pornească de undeva măsurile de îndreptare. Sub imboldul Suveranului la începutul anului 1934 două legi iau ființă : 1. *Premilităria* și 2. *Străjeria*.

Străjeria e expresia instinctului de conservare națională și socială. Reacțiunea a venit la timp, dar cine să se conformeze ? Tineretul căci el este acela asupra căruia trebuie să ne îndreptăm privirile noastre. Mentalitatea veche era : «Totul pentru mine» (individualismul egoist.) Nimic sau foarte puțin pentru alții. De acea căuta fiecare să-și tragă foc sub oala lui (furturi, delapidări etc...) în detrimentul societății. Cam aicea duce individualismul. Aceasta se resimte și'n satele noastre unde oameni nu se pot solidariza la munca comună în folos obștesc.

Alte caracteristice ale individualismului sunt : *goana veșnică după bani*.

Învățământul a fost prea formalist. Nu s'a pregătit pentru

viață, ci numai teorie searbădă. Munca a fost disprețuită. Intelectualii se uitau cu dispreț la cei muncitori, iar aceștia cu ură la intelectuali. Alta caracteristică a mai fost și slăbirea credinței noastre strămoșești și antipatriotismul. Incepuse introducerea internaționalismului. Mentalitatea veche a fost un început de anarhizare a neamului nostru și ducea la dezagregarea noastră sufletească. Străjerismul pune pe primul plan *solidarismul social și național*.

Muncim pentru consolidarea sufletească a neamului și solidaritatea socială. Să punem în școli accent pe pregătirea copiilor pentru viață. Să nu-i ferim de pericole și obstacole, ci să-i lăsăm să sufere, ba chiar să i-le punem, să se obișnuiască cu greul vieții.

La un suflet curat trebuie o putere de voință. Un imperativ al vremii e să punem pe primul plan cultul muncii. Munca în comun e necesară pentru cimentarea sufletească. Prin muncă se face înfrățirea claselor sociale.

Să punem credința noastră strămoșească, căci fără credință nu-ți poți ajunge scopul, oricât de filosof ai fi. Să avem infiltrat în suflet *Cultul Patriei și al Dinastiei*. Când ni se va cere muncă pentru aceste două neprețuite comori trebuie să dăm fără preocupare. Să ne fie clar precizat în minte că: progresul ce l-a făcut poporul nostru în 50 de ani, l-a făcut numai bazat pe *Dinastie*. Tot ce-avem e făcut prin mâna de conducere a *Dinastiei Noastre*.

Prin străjerie să creem un spirit nou. Metoda: e educația prin colectivitate, ținând seama și de individualitatea insului. Colectivismul se adresează tuturor facultăților copilului, iar educația e integrală. Orice acțiune s'o facem cu copiii pe teren ca ei să trăiască și să aibă trăirea sentimentelor și-a acțiunilor.

Mi-amintesc și veșnic va rămâne întipărit în sufletul meu momentul depunerii jurământului seriei mele: XXXI dela Centrul Sf.-Gheorghe, la mormintele Eroilor dela Brașov, am trăit cu adevărat momentele istorice ce ni le-a evocat dl Comandant al Centrului Colonel Panu. Am trăit momentele acele istorice prin faptul c'am văzut cu ochii sufletului suferințele și moartea unei companii întregi de români cu 2 ofițeri, fără ca vre-unul din cei 169 oameni, cari formau efectivul acelei companii, să scape cu viață din fața unei mitraliere dușmane postată în podul gării din Brașov. Și-am mai văzut populația minoritară

sălbatecă, care în modul cel mai barbar *i-a ciopârțit cu topoarele*. Să ai inimă de piatră și totuși îți vine să lacrimi la auzul acelor suferințe. Am lacrimat cu toții împreună cu vorbitorul. Și cu atâta a fost mai cald și mai ferbinte *jurământul* ce l-am depus pentru apărarea *fruntariilor acestei Țări*.

Noi ca educatori trebuie să ne coborîm la mentalitatea copiilor. Să nu-i imobilizăm, ci să-i punem să miște, să sară și să răcnească dacă vor și dacă le place. Să ținem seama de realitatea *copil* și 'n special de realitatea *sat*.

Străjerismul caută să cunoască satul și aplică o metodă potrivită pentru ridicarea lui. În ceiace privește latura morală a străjeriei, întru ajutorarea deaproapelui, s'ar putea aduce multe exemple trăite de mine la cursul de inițiere.

Prin străjerie în scurt timp fața satelor noastre se va schimba. Trei principii sunt, pe cari se bazează organizarea străjeriei: *1. principiul unității de comandă*, *2. principiul generalității în spațiu* (acelaș program pe întreaga țară) și *3. principiul unității în timp* (acelaș comandant mai mulți ani).

Să realizăm consolidarea României din toate punctele de vedere, ca Românul să fie stăpân la el acasă și spiritualicește și materialicește.

Toată lumea crede, că această instituție este salvarea Țării. Timpurile de azi sunt foarte critice. Tineretul trebuie să capete antrenament căci nu se știe ce va aduce ziua de mâine. *Salvarea Țării* trebuie să fie astăzi cea mai mare datorie a noastră! — *Sănătate!*

Ion Ardeleanu
comandant-străjer

„Străjerii sunt în realitate școli de cetățeni și școli de morală socială, — întrucâtva sistemul cercetășesc al lui Baden Powell, având în plus o atmosferă de mistică națională. Vreau să întăresc prin aceasta unitatea țării și să înlesnesc desvoltarea însușirilor individuale, într'un sens obștesc”.

(M. S. REGELE CAROL al II-lea).

DISCUȚII LIBERE**CRONICA MODERNISMULUI**

Vieața modernă prezintă observatorului o serie de fapte foarte ciudate. Mijloace de înregistrare de tot felul (cinematografe, fotografii, ziare, reviste, etc.) circulă dintr'un capăt al lumii, la altul, prezentând publicului ultimele evenimente petrecute pe glob. Și omul se prosternează în fața acestor produse ale lui, pe care le caută, le gustă, le admiră și care-l zăpăcesc.

Omul azi e grăbit, preocupat și distrat încât nu mai are timpul necesar să privească în jurul lui. Omul de azi caută lumea mai mult în carte decât împrejurul lui. Preferă să lucreze cu mașini, să gândească cu capul altora sau chiar să judece alții pentru el, căci foarte puțini își pun azi capul la contribuție. Mașinile lucrează și socotesc pentru el oferindu-i aproape totul de-a gata. De aici apoi caracterul artificial al timpului nostru.

Dovezi pentru ilustrarea celor de mai sus se găsesc la fiecare pas.

Un exemplu : Cartea — cititul.

Incontestabil cartea își are avantajele ei pe care nu încercă nimeni să i le nege. Fără carte viața lumii desigur s'ar scurge altfel și fața omenirii ar fi schimbată. Omul caută să exploateze pe cât se poate calitățile ei și să se convingă pe sine că înțelege și simte ritmul epocii pe care o trăiește.

Nu neagă nimeni că azi nu se citește. Se citește chiar prea mult. Se citește orice ! Se citește cu pasiune, cu nerăbdare, cu grabă și superficial. Cărțile sunt aproape devorate. Păcat însă, că ideile cărții nu sunt asimilate, nu sunt rumegate, sunt prinse superficial, — uneori și mai grav — sunt trecute cu vederea. Într'un cuvânt, nu se știe citi. Nu știm să acordăm cuvântului grija, tonul și greutatea cuvenită. Trăim și simțim numai pe jumătate farmecul unei cărți și profităm și mai puțin. Trăim în secolul vitezei și deci nu pe nedrept se vorbește despre graba omului modern,

Strămoșii noștri călătoreau cu carul cu boii și nu se plângeau că n'au timp, iar noi care sburăm cu avionul și parcurgem până și distanțele mici cu viteză amețitoare ne scuzăm și ne plângem mereu că n'avem timp.

Cu toate că mașina azi e un mijloc de locomoțiune aproape banal, sunt foarte puțini aceia care cunosc și înțeleg principiul pe care se bazează construcția acestei mașini.

Lucrul stă la fel și cu cartea. Sunt foarte puțini aceia care pricep cu adevărat ce este aceea *carte* și care reușesc să-și facă din ea un învățător, un duhovnic, un tovarăș nedespărțit. Așa se explică de ce unora li se recomandă să nu mai citească. (Cartea poate și răni).

Cei care nu citesc dar gândesc și observă n'au de ce invidia pe cei care citesc. Invers e mai logic să fie. De aceea se recomandă celor cărora cartea nu le-a împăienjenit ochii cu o vieajă decolorată, artificială și grăbită să se apropie cu grije și sfințenie de altarul cărții. Ar fi preferabil chiar să nu citească decât în »marea carte a lumii«. Să observe, să asculte glasul naturii, să învețe din vieajă, să se bucure și să trăiască direct nu prin intermediul cărții. Cel dela sat are, în această privință, multe șanse de a deveni superior orășeanului otrăvit, orb și surd în fața frumuseților naturii, trăindu-și profund și cu folos vieaja pe care unul o trăiește, iar celălalt numai o miroase.

Sandu.

CÂNTUL

— Constatări, observații și fapte —

In programa analitică citim: „Muzica în școala primară urmărește să învețe pe elevi să cânte după o serie de melodii frumoase, populare și patriotice și să deștepte în ei *dragostea de cânt prin educația vocii și auzului*“. Deci predarea cântului e tot atât de importantă în școala primară ca predarea oricărui alt obiect de învățământ, iar din punct de vedere național e cel mai important și învățătorul niciodată nu va scăpa din vedere momentul când cântarea poate să aibă influință educativă și constructivă asupra școlarului.

La cursul *supra-primar* predarea muzicii are de scop de a introduce pe școlari *cât mai definitiv* în viața muzicală și spirituală a obștei românești în care trăesc... Toate genurile de muzică populară românească vor fi reprezentate prin exemple caracteristice; executarea lor va da prilej învățătorului, ca să lămurească pe scurt viața sufletească exprimată în ele, interpretarea lor urmărind să redea cât mai potrivit stările sufletești din cântare. Tot prin cântecele bine alese va fi urmărită cultivarea sentimentului național, solidaritatea socială, abnegația și jertfa pentru binele obștesc, trăirea faptelor de eroism ale străbunilor, legătura cu atmosfera sufletească și natura locului natal, etc.

Dacă din primul an de școală, vom ști să facem ca elevul să înțeleagă frumusețile cântecului românesc, bine înțeles după priceperea lui, și vom ști să-l facem să și simtă plăcerile pe care le oferă o frumoasă melodie, vom avea cu timpul, deja în cursul supraprimar, elevi cu cari nu numai că vom putea forma *cor*, dar ei ne vor cere acest lucru, fiind că vor simți că fără de a gusta plăcerile cântecului, sufletul lor este gol, nimic nu-i ridică spre Dumnezeu, spre bine și frumos și simt lipsa legăturii dintre eul lor și neamul din care fac parte.

Și dacă ne vom conduce elevii din clasă în clasă în felul acesta, ca adulți li vom avea totdeauna în jurul nostru, în societatea de cântări, unde vor activa și la adânci bătrânețe cu o pasiune caracteristică firii românului.

Cântul este exprimarea sentimentelor frumoase în tonuri, de aceea nu există în întreaga lume un popor, fie acela cât de sălbatic, care să nu-și aibă cântecele sale. Artă cântului o găsim la cele mai vechi popoare. Cântecele lui David și Solomon se executau în temple. Grecii au cultivat muzica pentru ea însăși. La jocurile olimpice, Grecii învingători erau glorificați prin cântece corale... La Spartani muzica era considerată ca cel mai bun mijloc de a desvolta în tineri iubirea de patrie, eroism și moralitate. Luther era convins că „muzica este un mijloc bun pentru a disciplina pe om, căci ea îl face mai blând și mai simțitor“ și în școlile catolice era considerată ca un puternic mijloc de educațiune.

În activitatea noastră intra și extrașcolară să fim călăuziți de memorabilele cuvinte ale lui Danton, că „după pâine, educația este prima trebuință a omului“. Artă este podoaba sufletului și se numără printre factorii esențiali educatori și între toate artele. primul loc îl ocupă muzica, pentru că muzica este cea mai spontană, cea mai naturală. Copilul practică muzica în mod instinctiv, de aceea trebuie să-i dăm posibilitatea să se nutrească din această armonie, căci aceea este o trebuință a naturii lui și contribuie mult la dezvoltarea sufletului său.

Ca izvor de plăcere, muzica este dintre cele mai nevinovate și mai puțin obositoare. Plăcerea ce ne-o procură muzica este foarte mare. Ea ne însuflețește, ne încurajează, ne mângâie.

Să nu uităm că, școala primară are o sfântă datorie: aceea de a înzestra cu merinde neperitoare pentru viață generația viitoare și în ce privește artă muzicii, a cântului. Școala primară este stațiunea de unde copilul plâpând, primindu-și bagajul pentru lungă cale a vieții, pornește pentru a se lupta cu necunoscutul, cu viitorul întunecos. Dacă acest bagaj nu va fi potrivit, nutritor și dezvoltător de puteri sufletești, călăuzitor și nobil, sufletul copilului ușor va rătăci și degenera.

În consecință, școala va trebui să lucreze cu abnegațiune și în această direcție, căci numai astfel se va ridica prestigiul și al școlii și al învățătorului.

* * *

Societatea de cântări din Seini, a hotărât aranjarea în stil mare a unei serbări corale, la care au fost invitate să participe cât mai multe coruri, îndeosebi din județele limitrofe. Această serbare mult promițătoare era să se țină încă în luna Septemvrie

anul trecut, dar a fost amânată pentru luna Mai anul acesta. În legătură cu avizul dat în chestiune, Revizoratul școlar cu ordinul Nr. 3651—1937, a cerut tuturor direcțiilor școlare primare de stat din județ, să comunice, cu termen și fără așteptarea urgitării — dacă în comunele respective sunt organizate coruri școlare și de adulți, iar unde nu sunt, să se raporteze cauza pentru care n'au putut lua ființă corurile, ca să se aibă și în această chestiune — pe cât e posibil — o evidență clară.

Să nu se supere colegii dacă afirm că, la ordinul circular din chestiune al Revizoratului școlar n'au răspuns decât 112 directori. Restul de 192 de directori au crezut de cuviință să nu dea nici un răspuns. Ce-i împoartă pe aceștia serbările dela Seini și ce au ei cu concursurile corale și sătești? Doar au alte preocupări, poate mai rentabile.

Dar a răspunde unui ordin al autorității tale superioare este nu numai un act de bun simț și disciplină, ci și de respect față de aceea autoritate.

* * *

E bine să cunoaștem acum rezultatul răspunsurilor intrate dela cele 112 școli. Este departe de mine intenția de a supăra pe cineva, dar din răspunsurile ce-mi stau la dispoziție am constatat lucruri, pe cari le dau publicității — fără amintirea numelor — cu dorința de a fi îndreptate, respective completate în viitor.

Mulți dintre colegi nu știu face distincție între *cor școlar* și *cor mixt*, între *cor de adulți* și *cor bărbătesc*. Unii țin că este cor mixt corul școlar pentru că e compus din copii și fete, deși nu este așa. Corul își ia numirea după voci și nici odată după sexul membrilor. Corul școlar este *cor pe voci egale* (2, 3 sau 4 voci), întocmai ca corul bărbătesc care încă e pe voci egale (3-4 sau mai multe voci). Cor mixt este acela, care este compus din femei (fete) și bărbați (adulți) având vocile de *sopran* și *alt* pentru femei, *tenor* și *bass* pentru bărbați. Dar *cor mixt* se poate forma și numai din băieți (liceu) unde vocile variază dela *sopran* la *bass*.

Având în vedere cele de mai sus, din răspunsurile intrate am aflat că sunt (în cele 112 comune) 68 coruri școlare pe 2 și 3 voci, 6 coruri de adulți (bărbătești) și 23 coruri mixte. În 21 comune nu este nici un fel de cor.

Tot din răspunsurile date mai aflăm că, unii colegi sunt copleșiți de oarecare frică, alții sunt nepăsători, iar alții au o

îngrijorare și o nădejde pentru zile mai bune. Iată câteva din aceste răspunsuri:

— „Corul este *mixt* format din 50 elevi curs complimentar...”

— „La școala noastră avem *cor mixt școlar*... Cor mai important decât este nu se poate face pentru că populația tineretului este foarte redusă. Și apoi *nici n'are cine să facă*, căci învățătorul cu toată bunăvoința *nu poate ieși din comun pe tema corurilor școlare*“.

— „La această școală există cor școlar. Cu adulții nu s'a organizat încă cor *din cauza timpului scurt dela venirea noastră în această comună*“.

— „La această școală nu s'a înființat corul de adulți, având în vedere că *ordinul l-am primit la data înregistrării*“.

— La sus numita școală, fiind un singur post la 50 elevi înscriși, este format numai un mic cor școlar (mixt) de vre-o 40 persoane“.

— „In comuna noastră nu ființează cor școlar și de adulți, numai corul școlii format din elevi și eleve, pe două voci. *Un asemenea cor necesită îndelungă pregătire și în comuna aceasta majoritatea locuitorilor absolut arată desinteresare față de interesele obștești*“.

— „La noi nu poate lua ființă corul de adulți, *neavând elementele necesare acestui cor*“.

— „Nu am înființat cor bărbătesc sau mixt, decât numai școlar. pe 2 voci și cu care nu sunt în stare să mă prezint la concurs, fiind că *nu am talentul de a-i perfecționa în armonia stabilită de teoria muzicală. Regret, dar n'am ce face!*“

— „Corul cu adulții încă nu s'a înființat. Se va înființa *chiar în această lună*“.

— „La această școală până în prezent nu s'a putut înființa corul școlar *din lipsă de puteri didactice. Suntem numai două puteri pentru 188 elevi*“.

— „La această școală este înființat cu data de 1 Noembrie a. e., *„cor mixt de copii*“. Cor cu adulții nu s'a făcut fiind că nu avem elevi la cursul de adulți“.

— „Din cauză că *nici unul dintre membrii corpului didactic nu sunt specialiști în conducerea corurilor*, nu s'a înființat cor mixt cu adulții“.

— „La școala noastră n'a putut lua ființă corul cerut, întrucât *n'a fost învățător titular și nici acum nu este decât suplinitor*“.

— „Cor cu adulții până în prezent nu s'a putut forma deoarece sunt singur la 131 elevi înscriși astfel că n'am timp fizic pentru a-l instrua“.

— „Sunt în comuna aceasta de 8 ani și spre neașteptare și regretul nostru nici azi nu avem înființat cor, căci toate încercările noastre în acest scop, au rămas fără rezultat. Cauza este că în comună nu găsim nici măcar 10 persoane, băieți sau fete, tineri sau bătrâni să aibă voce. Toți locuitorii sunt lipsiți de auz muzical și voce și este imposibil a-i dresa. Cercetând și trecutul, prin conversații cu bătrânii satului, am constatat că în comuna aceasta niciodată n'a fost cor și nu s'a pomenit vre-odată măcar de unul sau doi cântăreți mai buni. În comuna aceasta n'am auzit nici o doină în timp de opt ani. Mamele nu-și adorm copii cu na-ni na-ni, că n'au timp și nici nu sunt acasă ci alături de bărbați, în brazdă sau la secere...“

— „De mult timp mă căsnesc pentru corul bisericesc, dar nu se prezintă, iar când au venit, plecând dela școală s'au luat la bătae“.

— „La școala noastră până în prezent nu s'a înființat cor pe mai multe voci. Cauza este lipsa de om pricepător la note“.

— „Noi coruri cu cari ne-am putea prezenta la concurs nu putem face, odată că n'avem cu cine, iar în al doilea rând n'avem darul acela ca să putem forma și conduce cor pe mai multe voci“.

— Din cauza unor agitații meschine, provocate de agenți externi — de natură politică — populația s'a divizat în două tabere, astfel zilnic au certuri, împiedecând orice inițiativă. Orice convingeri și presiuni au rămas fără rezultat, în cele din urmă am renunțat. Am pus baza corului școlar, care face față în orice împrejurare“.

— „La această școală există cor școlar mixt (4 voci)“.

— „La această școală se fac coruri cu elevii de către membrii corpului didactic, unison, fiecare făcând coruri cu clasele ce conduce, iar la ora de șezătoare împreună“.

— „La această școală nu se poate organiza cor, în așa condițiuni ca să participe la Seini. Aceasta din lipsa unui dirijor de cor bine priceput și a mediului minoritar, cum și din cauza lipsei de timp“.

— „La această școală s'a înființat cor școlar, urmând a se forma și cor cu adulții, ce deja cu încetul își ia ființă“.

— „Nu s'a putut înființa cor, deoarece membrii corpului didactic nu au aptitudini muzicale“.

*

Din aceste câteva răspunsuri, se desprinde o icoană, nu prea măgulitoare pentru corpul nostru didactic, căci eu nu pot să presupun despre un învățător, ca să nu aibă atâta ambiție ca să-și întregască cu dela sine putere diferitele lacune, pe cari școala normală i le-a lăsat, cu atâta ușurință, drept moștenire și să nu facă în școala lui cultul cântecului românesc.

*

Ca încheiere înc'o chestiune. Constatările nu le fac eu, ci le citez din „Gazeta Sălajului“ Nr. 3 -1938 făcute de directorul acesteia, dl Leontin Ghergariu. Iată-le :

„Intr'un număr al gazetei noastre, apărut înainte de Crăciun s'a făcut apel către sălăjeni pentru a se înscrie la un concurs de coruri sătești. Problemă admirabilă, apel făcut de oameni serioși, sacrificiu mic și cu rezultate mari. Eu credeam că se vor înscrie chiar prea multe coruri la acest concurs. *De fapt apelul a sunat la urechea surdului.* Prea puțini au fost cei ce l-au auzit și e păcat dar mai ales e o rușine. În Sălaj vor fi mulți cari ar putea înjgheba un cor, cari *ar avea chiar datoria morală* de a se ocupa de astfel de probleme. — Durere, nu o fac. Ne-am politicianizat, am luat-o razna spre slujbe la cari nu ne pricepem, am ajuns să fim cârpaci în meseria noastră, iar problemele mari le-am lăsat pe al doilea plan. Sălăjul stă pe loc, rămâne în urma altor județe, pentrucă nu avem în suflet dragoste pentru acest oropsit colț de țară. Incă odată : Deșteaptă-te, sălăjene !“

*

Apelul din chestiune a apărut și în „Școala Noastră“. Cine l'a cetit ? Ne vine să credem că nu l'a cetit nimenea, căci nimenea nu și-a anunțat participarea la proiectatul concurs de coruri școlare și sătești ! Nici măcar din plasa de reședință.

E trist, e foarte trist !

Simion Oros

(Constatările de mai sus aruncă un vâl negru asupra întregii activități a dascălirii Sălăjene. Din ele se desprind două lucruri : 1. lipsa de disciplină ierarhică, prin neexecutarea ordinelor ; 2. neîmplinirea datoriei impusă de lege. Cum stăm cu candidații la definitiv și înaintări ? Legea (art. 118, 119 și 120) îi obligă în mod categoric „să facă CORURI cu elevii“. Motivele invocate în răspunsurile arătate sunt mai mult decât naive. Aplicarea legii față de aceasta indolență se impune. Not. Red.)

BISERICA ȘI ȘCOALA

OMUL ȘCOALEI

Imprăștierea întunecului și răspândirea luminii a fost între altele preocuparea de totdeauna a bisericii.

De aceea oamenii lui Dumnezeu și ai bisericii au fost totodată și oameni ai școlii. Între aceștia, ocupă un loc de frunte actualul episcop unit al Orăzii, Valeriu Traian Frențiu.

Printre multiplele sale preocupări, s'ar putea spune că acest Arhiepiscop era călăuzit de lozinca: «spre mai multă lumină».

Așa îl vedem timp de 25 ani — în cele două eparhii unite din partea de apus a Țării — ca un urmaș vrednic ai marilor săi înaintași Vasile Hossu și Demetriu Radu, — realizând începuturile și străbătând drumuri noi cu inițiative proprii în toate gradele învățământului: primar, secundar și superior.

Pentru promovarea învățământului primar în anul 1914 — între cele mai grele împrejurări — a deschis la Lugoj cea dintâi școală normală românească pentru fete în părțile ungurești.

Trecând apoi în eparhia Orăzii începând cu anul 1922 reorganizează vechea școală normală de băieți — întemeiată la 1784 — care până atunci avea numai curs superior, transformându-o în școală cu curs complet.

Dorind să arate în mod simbolic însemnătatea luminării poporului, a ridicat monumentale palate pentru această școală normală și internatul ei, cari cu stilul lor românesc fac cinste unui colț de Țară.

Pentru îndrumarea cât mai conștiințioasă a viitorilor luminători ai satelor, a pus de superiori peste normaliști pe — Frații Școlii Creștine — cari au făcut din școala de aplicație a școlii normale unite, cea mai vestită școală primară din partea de N. W. a Țării.

Grije deosebită a purtat I. P. S. Sa pentru cele 2 licee — de băieți și de fete — din Beiuș, punând în fruntea internatelor pe Părinții și Maicile ordului sf. Augustin; iar prin îndemnul și făcute și recrutarea corpului didactic s'a ajuns ca la ultimul bacalaureat 1937 — aceste licee să fie clasificate între cele dintâi pe Țară.

Preocupat de cultivarea clerului a căutat Epp. Frențiu să se folosescă de tot ajutorul cuvântului, al școlii și al cărții.

Pentru primenirea sufletească a preoților a introdus în mod obligatoriu exercițiile spirituale anuale.

Pentru pregătirea științifică a clerului, a deschis în 1914 un seminar teologic la Lugoj.

Ajungând apoi la Oradea una din cele dintâu realizări, a fost deschiderea unei Academii teologice, care azi după 15 ani de existență, a ajuns să fie cunoscută și în străinătate, având studenți trimiși din America și Jugoslavia.

Cursurile teologice de patru ani, între timp au fost completate cu un curs premergător de 2 ani de filosofie.

Pentru a putea continua fără întrerupere păgubitoare pregătirea viitorilor preoți pentru sânta dar greauă misiune ce-i așteaptă, I. P. S. Sa Valeriu al Oradiei, e cel dintâu episcop român care a introdus — pe cheltuială proprie — vilegiatura pentru studenții în teologie.

Pentru desvoltarea și răspândirea literaturii bisericești, a dat tot sprijinul său moral și material, tipărind manuale teologice, cărți și sprijinind reviste, așa că istoria va putea constata că după război, a fost o vreme când campania culturii și literaturii bisericii unite, înclina mai greu spre Oradia.

Iată câteva realizări, ce se pot vedea privind și numai o latură a activității multiple a Episcopului Valeriu Traian Frențiu.

Azi, după 25 ani de activitate rodnică, eparhia Orăzii Unită, și țara întreagă, are datoria să salute cu recunoștință pe acest mare om, pe tărâmul educației, școala românească are datoria să salute cu recunoștință pe acest mare om al școalei, dorindu-i să continue încă mulți ani la răspândirea luminii și la împrăștierea întunericului de care mai este încă mult. *)

(Decalogul)

Vasile Fernea.

*) Din prilejul împlinirii a unui sfert de veac de păstorire arhierescă a I. P. S. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, episcopul unit al Orăzii, publicăm acest articol în semn de omagiu și admirație, pentru activitatea creștină și națională. Ii urăm din suflet: „La mulți ani Stăpâne!”

Red.

Banca Populară „Învățătorul Sălăjan” din Zălau, jud. Sălaj

Balanța de Verificare

Încheiată pe ziua de 31 Decembrie 1937.

1	Cassa	6	4935378	4749911	185467	
2	Imprumuturi	10	5395817	2709788	2686029	
3	Taxe de înscriere	13		3100		3100
4	Mobilier	14	12000		12000	
5	Tabloul Agricol	15	27000	100	26900	
6	Diverși Debitori Mon.	16	1078269	602196	476073	
7	Efecte Publice	20	31250		31250	
8	Asociați	21	1282466	504648	777818	
9	Dobânzi Datorate	24	4637	4180	457	
10	Capital Social	25	17985	2785466		2767481
11	Depuneri spre fruct.	28	473434	1411235		937801
12	Fond de Rezervă	31		87819		87819
13	Capital Federală	31	5000		5000	
14	Diverși Creditori	32	15499	54239		38740
15	Fond Cultural	33	8000	47354		39354
16	Fond Imobil	34		54802		54802
17	Imobil	34	415000		415000	
18	Dividend Capital	35	123461	137992		14531
19	Primă de Muncă	37	17750	17750		
20	Cotizații Soc. Ajutor	38	216911	316157		99246
21	Fond de Ajutor	41	5000	49098		44098
22	Fond Rez. Soc.	42		4275		4275
23	„ Rest. Cotizații	43		20542		20542
24	Div. Creditori Man.	44	476601	752173		275572
25	Fond Efecte Publice	48		7000		7000
26	Cota Ministerului	49	11514	11514		
27	Fond Dob. Dat.	50		5435		5435
28	Dobânzi și Beneficii	51		256395		256395
29	Cheltueli de Adm.	65		40292		40292
30	Imprimare	73	3299	878	2421	
31	Diverse venituri	80	1161	75322		74161
32	Diurne și Transp.	81	28200	1000	27200	
33	Salarii	82	96000		96000	
34	Impozite	82	18707		18707	
35	Taxe de Înscriere Soc.	83		200		200
36	Cheltueli generale	84	7179		7179	
37	Dobânzi la Depuneri	84	3343		3343	
38	Profit și Pierdere		141742	141742		
Total — —			14852603	14852603	4770844	4770844

Banca Populară „Învățătorul Sălăjan“ din Zălau, jud. Sălaj

Situație de Cassă

Incheiată pe ziua de 31 Decembrie 1937.

INCASĂRI

cu recip. No. 1—826. inclusiv.

PLĂȚI

cu bonul No. 1—446. inclusiv.

Nr. crt.	Denumirea conturilor	SUME Lei	Nr. crt.	Denumirea conturilor	SUME Lei
1	Sold Bilanț	139487	1	Capital Social . . .	17985
2	Taxe de Insciere . .	3100	2	Asociați Capital . .	270
3	Asociați Capital . .	303304	3	Depun. spre fruct. .	409344
4	Depuneri spre fruct. .	881541	4	Imprumuturi	2973731
5	Tabloul Agricol . . .	100	5	Dobânzi Depuneri . .	3343
6	Imprumuturi	2640085	6	Mobilier	10000
7	Dobânzi și Beneficii .	187675	7	Fond Cultural	8000
8	Imprimare B. U. C. . .	878	8	Salarii	96000
9	Dobânzi Datorate . . .	4180	9	Cota Ministerului . .	11514
10	Cheltueli de Adm. . . .	40292	10	Cheltueli generale . .	7179
11	Div. Debitori Man. . .	594936	11	Imprimare	3299
12	Soc. de Ajutor	138600	12	Div. Creditori Man. .	470502
13	Taxe de Inscr. Soc. . .	200	13	Primă de Muncă . . .	14500
14	Diurne și Transp. . . .	1000	14	Capital Federala . . .	5000
			15	Diurne și Transp. . .	28200
			16	Fond de ajutor	5000
			17	Diversi Creditori . . .	15499
			18	Imobil	415000
			19	Societ. de Ajutor . . .	216911
			20	Dividende	19150
			21	Impozite	18707
			22	Div. Debitori Man. . .	777
				Totalul plăților . . .	4749911
				Sold la 31 Dec. 1937 .	185467
	TOTAL —	4935378		TOTAL —	4935378

Se certifică de noi exactitatea.

Cassier,

I. CĂRPINEANU.

Director,

D. MĂRGINEANU.

Contabil,

V. I. BĂLĂNEANU.

CRONICA - INFORMAȚIUNI

— În pragul unui nou an plin de mari nădejdi și realizări românișmului, „Școala Noastră” urează tuturor colaboratorilor, prietenilor și cititorilor să nădătească izbândă.

— O scrisoare a dlui dr. C. Angelescu, fost ministru al Educației Naționale către Președintele Asociației Generale a Învățătorilor.

Stimate Domnule Toni,

Părăsind Ministerul Educației Naționale, nu pot uita concursul leal și devotat, ce atât d-voastră, cât și membrii comitetului Asociației Învățătorilor din București și din județe, mi-ați dat în timp de 4 ani, cât am condus acest minister.

Am găsit în d-voastră toți un sprijin neșovăitor, ori de câte ori aveam de susținut dreptele revendicări ale învățătorilor; iar încrederea ce mi-ați arătat și dragostea cu care m'ați înconjurat, mi-au dat și mai mult tăria necesară, de a susține, cu toată energia, aceste revendicări.

De aceea țin astăzi, când părăsesc acest minister, să vă mulțumesc tuturor, din adâncul sufletului meu, pentru această colaborare atât de eficientă și care a adus rezultate însemnate școlii și culturii românești.

Nu pot însă încheia această

scrisoare, înainte de a Vă ruga pe d-voastră, președintele Asociației Învățătorilor din țară, să exprimați în numele meu, acestor adevărați apostoli ai culturii naționale, toată recunoștința și toată dragostea mea, pentru sentimentele atât de frumoase, ce întotdeauna mi-au manifestat și pe care nu le voi uita niciodată.

Primiți încă odată domnule președinte, cu mulțumirile mele, asigurarea considerației ce vă păstrez.

10 Ianuarie 1938.

Dr. Angelescu.

— Instalarea noului prefect al județului Sălaj. În ziua de 4 Ian. c. a avut loc instalarea în cadre deosebit de solemne a d-lui dr. *Vidican Teodor*, noul prefect al județului Sălaj. La ora 11 a. m. s'a oficiat un serviciu religios la biserica ortodoxă, de către dl paroh-protopop Roșca Remus, în asistența tuturor șefilor de autorități și a funcționarilor în subordine.

După serviciul religios, la ora 12, s'a făcut investirea în sala festivă a Prefecturii, unde deasemenea au luat parte toți funcționarii Prefecturii, toți șefii de autorități, precum și un public numeros.

Dl dr. *Căpâlnășiu Ioan*, fost prefect, arată în cuvântarea sa marea bucurie și satisfac-

fie sufletească când predă locul reprezentantului celui mai ilustru guvern, în frunte cu profesorul A. C. Cuza și dl Octavian Goga.

Dl Lobonțiu Ioan, subprefectul județului, vorbește în numele funcționarilor județeni.

Dl prefect dr. Vidican Teodor, printr'o cuvântare emoționantă, răspunde vorbitorilor și întregii asistențe asupra punctelor călăuzitoare din dogma partidului și guvernului al cărui reprezentant este. Biserica a fost și este izvorul dela care trebuie să pornească orice acțiune omenească. Mulțumită acestui crez, moșii și strămoșii noștri, cu toată vitregia vremurilor și-au păstrat existența ca neam. Acest adevăr nu se poate discuta și astfel biserica trebuie să fie și pentru viitorul punctul de plecare în orice împrejurare.

Tronul este mândria neamului românesc, aceasta trebuie să strălucască în oglinda sufletească a fiicărui român adevărat. Acesta este idealul nostru, este lucafașul nostru, este totul ce avem mai scump pe acest pământ, iar acela care va îndrăzni să încerce a ponegri această strălucire, va suferi rigorile cele mai aspre, fie ori cine va fi.

Națiunea română, oropsită de vitregia vremurilor, nici astăzi nu se găsește în drepturile ei firești; nici astăzi nu se bucură de drepturile sale ca națiune alcătuitoare de stat; este sfidată și batjoco-

rită de toți pripășiții și streinii veniți să stoarcă vлага acestui neam ospitalier din fire. Acest element, „neamul românesc”, va fi repus în drepturile sale. În această cale nu există șovăire, spre această țintă guvernul M. S. Regelui Carol II nu va cunoaște piedică; se va înlătura din cale tot ceea ce ar putea să formeze sau s'ar încerca să formeze vre-un obstacol. Suntem hotărâți, spune dl prefect dr. Vidican Teodor, să realizăm și să împlinim toate absolut toate dezideratele acestui neam, prin fapte concrete și nu prin făgădueli electorale, ceea ce s'a și făcut în parte în cele câteva zile de guvernare, urmând, ca înainte de alegeri, să se împlinească și celelalte, cari sunt tot atât de importante.

Cuvântarea dlui dr. Vidican Teodor a produs o adâncă emoție în rândurile asistenței, care în repezite rânduri a aplaudat, identificându-se cu principiile expuse, izbucnind în urări nesfârșite pentru M. S. Regele Carol II.

(N. G. de Vest).

— Instalarea comisiei interimare județene Sălaj și a orașului de reșed. Zălau. În ziua de 15 Ianuarie c. s'a făcut instalarea comisiei interimare a județului și celei a orașului Zălau.

La orele 10 s'a oficiat în biserica ort. un Te-Deum de către dnii protopopi Roșca și Borza, la care au luat parte amândouă comisiile interim.

în frunte cu dl prefect Dr. T. Vidican.

Dala biserică oficialitatea și un public numeros s'a îndreptat către Primăria orașului, unde s'a făcut instalarea noiei comisii a orașului. Dl prefect Vidican a luat jurământul legal, apoi arată rolul însemnat pe care prima comisie național-creștină în Zălau îl are în conducerea destinelor românești în acest colț de țară. Cere muncă și cinste desăvârșită în gospodăria orașului, urându-le izbândă. A răspuns noul primar dl adv. Ion Musca, care asigură pe dl prefect de munca și cinstea cu care vor gospodări orașul. Comisia interimară a orașului are următoarea formație: Președinte adv. Ion Musca, vicepreședinte prof. Vasile Breban, membri: I. Cărpineanu, Gr. Avram, Gr. Răchita, Pop Alex. D. Mastan, S. Oros, N. Borbei, I. Lungu și V. Chirițoiu.

Instalarea Comisiei județene

Dela Primărie asistența a pornit către palatul Prefecturii, unde trebuia să se facă instalarea comisiei interimare județene. În fața Prefecturii erau adunați câteva mii de oameni. Dl prefect Dr. Vidican primind în acel moment o telegramă importantă, a ținut să o facă cunoscut celor adunați lângă Prefectură. Din balconul clădirii d-sa a citit telegrama prin care se anunță hotărârile consiliului economic ce s'a ținut sub președinția M. S. Regelui, consiliu în care s'a hotărât estinirea pe-

trolului, sării, scutirea de impozit agricol, reducerea pe CFR, etc. Cele anunțate de dl prefect au fost primite cu multă bucurie de cele câteva sute de săteni, cari au manifestat pentru guvern și au ovaționat pe dl prefect Vidican.

După acestea în sala festivă a Prefecturii s'a făcut instalarea comisiei. Dl prefect a luat jurământul nouilor consilieri și îi îndeamnă la muncă, având în față totdeauna marile principii naționaliste.

A răspuns dl președinte T. Crețu asigurând pe dl prefect de munca desinteresată și intrasigența ideii național-creștine.

Noua comisiune interimară județeană are următoarea formație: Teodor Crețu președinte, pâr. Iuliu Goșescu vicepreședinte, iar membri sunt: pâr. Ioan Costea, Aug. Gavriș, Dr. V. Gherman, Aug. Podoabă, adv. Lipiu Mihali, Nicolae Hendea, Macedon Olariu, Dr. Șandor Alexandru, Ilie Marinca, Aug. Maxim, Toth Vasile, Filip Ioan și Fogaș Aurel.

După instalare s'a ținut o ședință de constituire.

(Gazeta Sălajului).

— **Examenul de capacitate al normaliștilor.** În vederea colocviului la examenul de capacitate al normalistilor și normaliștilor (sesiunea lunie 1938), ministerul educației naționale a fixat următoarele chestiuni: la limba română: „Copilul în literatura româ-

nă"; la istorie: „Războiul pentru întregirea neamului"; la pedagogie: volumul „Școalele de mâine de I. Dervey, în traducerea d-lui G. I. Si-meon; la științe: experiențe și observații pentru lecțiile de șt. fizico-naturale după programa învățământului primar complet.

Pentru elevele dela școlile normale de conducătoare se vor face interogări din aceleași chestiuni în ceea ce privește limba română și istoria.

La pedagogie vor fi interogate asupra lucrării: „Idei noi despre copii" de A. Binet, în traducerea dlui I. Marineșcu, iar la științe, despre anatomia, fiziologia și igiena organelor de simțuri la copiii de vârsta preșcolară.

— **Plata sporurilor de salariu acordată membrilor corpului didactic.** Ministerul educației naționale a trimis presei următorul comunicat:

„Față de svonorile rău intenționate, că plata sporurilor de salariu, acordată membrilor corpului didactic, nu s'ar mai achita, ministerul educației naționale ține să precizeze că aceste sporuri, vor fi integral achitate.

Ministerul educației naționale intenționează chiar să îmbunătățească în limita posibilităților, situația membrilor corpului didactic, iar nu s'o diminueze".

— **Interzicerea funcționarilor de-a face propagandă politică.** Consiliul de ministrii între altele a decis următoarea:

„Se interzice oricărui funcționar public, participarea la propagandă sau demonstrațiile politice.

Organele polițienești vor informa imediat de orice abatere, iar miniștrii sunt îndatorați de a suspenda și a trimite în fața comisiilor de judecată pe orice funcționar care s'ar abate dela această regulă disciplinară.

Șefii departamentelor vor da dispoziții de ordin general preventiv în acest sens.

Atragem atențiunea d-lor colegi să nu dezerteze dela datorie, stând la posturile lor. O cere nu numai disciplina profesională și riscul consecințelor, dar mai ales demnitatea misiunii de luminători ai maselor.

— **Necrolog.** Subscriții cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților, că preaiubitul nostru soț, fiu, tată, cumnat și verișor *Ioan Müller* dir. inv. în Gârcei după lungi și grele suferințe provăzute cu Sft. sacramente și-a dat nobilul său suflet în mâinile a Tot puternicului în al 34 an al vieții și al 8-lea an al fericitei sale căsătorii în ziua de 23 Ianuarie 1938. ora 12'15. Rămășițele pământesti al scumpului nostru defunct se vor așeza spre veșnică a odihnă în cimitirul gr. cat. din loc în ziua de 25 Ianuarie 1938 Fieți țărina ușoară și memoria binecuvântată.

Mărioara Müller n. Mărcușiu soție. Copii: Nicuța, Dorel și Oviduc. Văd. Luiza Müller n. Varna mamă și rude.

C Ă R Ţ I

G. M. Vlădescu: Menuetul, roman ediția IV.

Toate romanele d. Vlădescu, au o irezistibilă atracție prin arta desăvârșită cu care autorul știe să redea viața intensă a sufletului uman. Nimic forțat; e viața cu toate mărețiile și micimile ei. În Menuetul, care a ajuns la a IV-a ediție, d. Vlădescu arată mentalitatea mediului social provincial și interpretarea pe care o dă diferiților indivizi cari caută să nu se lase să fie înghițiți de el.

Doamna Angelica Manu, are un fiu Paul, care are o mare aplicare și talent la vioară. La insistențele profesorului de muzică dela liceul local, Ionescu Anibal, dânsa se învoește, ca fiul său să-și continue studiile la Paris. Doamna Manu își iubea foarte mult fiul, fiind singura mângăere a vieții sale de văduvă. Între ea și Paul s'a dus o continuă corespondență, care era zilnic comentată cu profesorul de muzică, cu care discuta diferitele bucăți executate de fiul său, precum și termeni muzicali. Soția profesorului, o femeie cu orizontul limitat, nu-și înțelegea soțul, o fire de idealist și iubitor al frumosului. Dânsa voia ca, fiica sa Olimpia să se mărite cu Paul și deaceia căuta prin tot felul de manopere să scoată o vorbă de promisiune în privința aceasta, dela d. Manu. Paul are mare succese la Paris și trimite mamei sale diferite lucruri. Dar deodată

scrisorile încep să vină din ce în ce mai rar și erau bătute la mașină. D-na Manu simțea că ceva s'a schimbat în viața fiului ei. O scenă penibilă are loc între profesor și soția sa, care-l acuză că duce o viață intimă cu d. Manu. Acesta, peste măsură de revoltat, o bate și'n urmă își părăsește căminul, trăind de aici înainte o viață retrasă, într'o oadă din clădirea liceului. Dela această dată, întreg târgul începe să vorbească de rău pe d. Manu și pe profesor ba și de Paul, care înainte avea mulți admiratori. D. Manu, disperată telegrafiază fiului să vină acasă; primește răspuns ca să-l aștepte într'o zi de Vineri.

Toate evenimentele târgului erau comentate de la Cafeneaua Centrală, în special erau înfierate actele de imoralitate ale d. Manu și ale profesorului, de către un consilier comunal Hotăreanu. Ca să scoată în evidență lipsa de caracter a concetățenilor săi, d. Ciuntu a vorbit cu Samy librarul care pleca la București, să dea de-acolo niște telegrame ticluite dinainte de către dânsul. Samy trimite prima telegramă, prefectului, în care i se atrăgea atenția să facă o primire oficială marelui muzicant Paul Manu. Prefectul se conformează și ia măsurile necesare; se face un comitet pentru primirea celebrului lor concetățean, se arborează drapelul, etc. A doua zi când toate pregătirile erau

făcute, prefectul primește o altă telegramă în care i se fac muștrări pentru măsurile luate. Imediat Prefectul ordonă suspendarea oricărei primiri oficiale. Iarăși părăsesc cu toții pe d. Manu, la sosirea trenului fiind doar câteva persoane. Dar Paul n'a sosit, sdruncinată d. Manu e condusă acasă de către directorul licenului. Acasă e întâmpinată de o domnișoară slăbuță, cu ochelari, care afirmă că e secretara lui Paul și că a venit înainte, iar dânsul a întârziat din cauza unor încurcături a bagajelor. Din vorbă în vorbă, se află adevărul: Paul a murit în urma unei răceli, iar fata a fost jurată să nu anunțe mamei nimic, atât timp, cât va putea, astfel că toate scrisorile în ultima vreme erau făcute de dânsa. D-na Manu a rămas foarte îndurerată și a luat pe lângă dânsa pe această fată. A doua zi s'a aflat în oraș vestea, că profesorul de muzică Ionescu s'a spânzurat“.

Iată o carte, care pune în evidență contrastul dintre mediul provincial, unde fiecare act și gest, este altfel comentat, decât cum ar trebui, — și dintre oamenii idealisti. E o redare puternică a acestei stări. La sfârșitul cărții rămâi c'o impresie de duioșie și tristețe față de viața, pe care o trăim poate și noi la fel, în orașele noastre.

I. Meseșanu.

Naționalismul lui Eminescu.
D. Murărașu, Lei 180. — Ed. Bucovina, București.

Există o afirmație generală asupra operei lui Eminescu;

toată opera lui ar fi expresia unui puternic pesimism. Această afirmație e justă dacă interpretăm numai o parte din poezia lui.

Deasemenea există o impresie asupra lui Eminescu — omul —. El n'ar fi fost decât o ființă bolnav idealistă, o ființă aeriană, care nu trăia pe pământ, ci era veșnic cu capul în nori, un vesnic visător și vânător de versuri, un veșnic nemulțumit cu datele naturii și în continuu un revoltat al vieții.

Adevărul nu e în întregime așa.

Eminescu a fost o ființă ca oricare; a scrutat toate manifestările vieții și a luat parte activă la toate fenomenele sociale. Era și firesc ca o personalitate poliedrică, cu o inteligență ascuțită și o cultură vastă ca a lui, să nu sesizeze chestiuni pragmatice de viață.

Eminescu n'a fost numai poet, ci și un doctrinar intransigent al vieții politice, la care a luat parte ca militant al naționalismului pe care și l-a depănat în întregime în coloanele ziarului „Timpul“.

Aspectele operei integrale a lui Eminescu sunt: „cântăreț al vieții intime, poetul pesimist al problemelor existenței umane, și naționalismul“.

Dacă Eminescu a fost naționalist, atunci cum se poate afirma că toată opera lui are timbrul pesimismului? Un pesimist, niciodată nu poate fi naționalist. Naționalistul crede cu bigotism în viitorul nației, e plin de avânt și dinamism. Dacă Eminescu ar fi fost nu-

mai pesimist, ar fi fost un sceptic și am fi pierdut pe Eminescu naționalistul. În întreaga operă emineșciană este un plăcut amestec de pesimism și optimism, cărora nu le găsești prioritate.

Optimismul și l-a țesut în naționalism ca: ziarist, poet și literat.

Formele naționalismului emineșcian sunt:

1. *Naționalism entuziast și afirmativ*, manifestat prin:

a) dragostea pentru neam și țară,

b) evocarea măreției trecutului,

c) afirmarea și apărarea intereselor *tuturor* românilor din *toate provinciile*,

d) fierbântul lui îndemn pentru solidaritate.

Naționalismul lui Eminescu e atât de exaltat încât îl face să devie un

e) profet al viitorului, pentru că el spune categoric: „Va veni o zi în care vom asista la o colosală dărâmare de imperii, și în această zi de vom fi pregătiți, vom revindeca tot ceace a fost și este al nostru“.

2. *Naționalismul criticist.*

Eminescu fiind un îndrăgostit al trecutului

a) biciuia prezentul (Epigonii și foarte multe art. din „Timpul“).

Critică starea socială contemporană devenind un

b) dușman neimpăcat al păturii suprapuse, pe care o crede el formată numai din elemente venale și care exploatează pe sărmanul țăran,

c) dușman declarat al politicianismului. Critică toată ac-

tivitatea politică și în special pe liberali. La el noțiunea de „liberal“ este identică cu aceea de „demagog“. Singurul partid eficient este cel conservator,

d) critic al formelor fără fond. Este categoric împotriva galomaniei de care erau cuprinși contemporanii. În această privință se situează în curentul „Direcției nouă“ al junimistilor,

e) antisemitismul. Nu este o pasiune mai mare la Eminescu decât atunci când combate pe evrei. Eminescu are cele mai macabre idei despre jidovi. Eminescu spune că evreul nu este decât un microb care atacă poporul Român și mai cu seamă pe țăran. Evreul nu muncește, ci numai consumă. El trăește numai din traficul pe care-l face pe spațele țăranelui.

„Evreul ne otrăvește țărănul cu beuturi falsificate, în afară e aliatul celor ce ne atacă și povestește pe seama noastră monstruoziități. Evreul nu merită drepturi în Europa pentru că este consumator și nu muncitor“,

f) xenofobul. Eminescu merge până acolo cu naționalismul că devine xenofob. El nu poate suferi nimic străin în țară. Este cel mai melodic sfătuitor pentru autohtonism. Lupta contra formelor străine, capitalismului strein, curentelor streine, contra liberalilor pe care-i crede străini,

g) țărănistul. Eminescu e primul ideolog al țărănismului. Țăranul este singurul care muncește brut și pe spatele

lui trăesc toate celelalte clase. Țăranul este elementul cel mai curat. Nu este infectat cu nimic străin, în el trăește autohtonismul și sănătatea nației. Și totuși el trăește mai prost. Eminescu apără interesele țăranului cu toată virtuozitatea lui ziaristică.

3. Naționalismul cultural.

a) Eminescu se ocupă cu problema purității limbii. Atitudinea lui e clară: „prin simplul fapt că noi Românii câți ne aflăm pe pământ, vorbim o singură limbă „una singură“ ca nealte popoare și aceasta în oceanul de popoare ce ne încingioră, e dovadă destulă că așa voim să fim noi, nu altfel“.

b) menirea civilizatoare a neamului. Eminescu voește ca neamul nostru să creeze totul în sânul său, trăgându-și seva din adâncimile ființei românești, pentru a aduce și el un aport la civilizația omenirii.

4. *Natura* naționalismului eminescian este:

a) afectiv,

b) ideologic.

Serie în poezie sentimente și ca ziarist, din convingerea fundamentată filosofic.

Ca literat folosește atât sentimentul cât și convingerea.

Cartea D-lui Murărasu este un adevărat talisman pentru completarea cunoștințelor asupra personalității lui Eminescu. E o carte bine documentată. O carte ca o lădiță care ține închis în ea un bogat material literar.

350 pagini plus vastă bibliografie. — 180 lei.

Roiu O. P. Ion.

— **Părerii despre un abecedar** *). Abecedarul, prima carte a copilului, trebuie alcătuit cu o adevărată artă.

Copilul își are vieța lui proprie, cu interesele, preocupările caracteristice vârstei lui. E un individ în dezvoltare care tinde să devină om, potrivit aptitudinilor înăscute și va deveni ceea ce îi e dat să fie, favorizat de mediul înconjurător, de tot ce-i poate desvolta corpul și sufletul său. Orice lucru, ocupațiune, sugestie pentru a influența în bine pe copil, trebuie să răspundă preocupărilor, intereselor lui.

Ce-l interesează pe copilul de 6-7 ani care vine la școala primară? Părinții, persoanele mai mari din jurul lui, tot ce lucrează, felul cum lucrează. De aceea îl vedem imitând în jocurile lui ocupația persoanelor mai mari, pe care le iubește. Vieța familiară e centrul lui de interes, de activitate. Casa cu toate lucrurile din ea, curtea cu animalele, grădina cu florile, cu legumele, cu pomii, îl interesează și de aceasta, sufletul său deschis impresiilor, se leagă cu acele simțăminte de neprecupețită iubire.

Acestea formează comoara de duiosii din cari ne alimentăm când suntem maturi și ne aduce cu gândul în locurile unde am petrecut copilăria.

*) E vorba despre Abecedarul înfocmit de Ana C. Iencica, I. Beian și D. Goga.

Când copilul vine la școală primară, lasă acasă toate ființele și lucrurile scumpe lui și vine între patru pereți reci ai clasei, rare ori cu câteva tablouri care să vorbească sufletului său. Și-l întâmpină o persoană străină pe care ai casei au avut grija să le-o apropie de Mama-pădurii, tot întrebându-l amenințarea: «Lasă că te-om da noi la școală, pe mâna D-lui sau D-nei» etc., etc.

Se mai întâmplă că aceea persoană e departe de a înțelege ce se petrece în sufletul micuțului care vine tremurând de mâna mamei, sau a tatălui, pe care o ține strâns, ca să se simtă că nu-i părăsit cu totul în acest loc străin, neprimitor — după credința lui — și răuvoitor. E poate prima încercare în viața lui, prima lui ieșire în lume. Aici își va petrece regulat o parte din zi. Unii vor protesta cu toată vehemența pentru că au fost transportați din lumea lor, alții mai timid, însă nu cred că e copil care să vie la școală din ziua dintâi cu voie bună.

M'am întrebat adesea: ne-am străduit noi îndeajuns să chemăm cu toată dragostea pe copii, la noi, la școală? Ne-am ostenit să-i facem să se simtă ca la ei acasă? Nu! Cu situația de acum, cu ținutarea în bănci fixe de aceeași mărime, în timp de câteva ore în șir, cu mici întreruperi în recreații, nu vom ajunge să înlătuim acel ideal de școală necesară noilor veniți în școala primară.

Conversațiile cu ei, în felul cum le vorbește mama când îi vede fricoși și mâhniți, jocurile în curte, poveștile, cântecele, sunt milloacele cu care-i mai apropiem, îi facem să se mai împace și mai târziu să le fie chiar dragă clădirea aceasta străină.

Și-acum la lucru, pentru învățarea meșteșugului scris-cititului.

Simte copilul trebuința învățării acestui meșteșug? Nu. Ce-i de făcut? Să-i creiem cea trebuință. Cum? Tot cu momeli din viața lui copilărească. Acestea trebuie să le găsească în cea dintâi cărticică a lui: să se găsească pe sine în ea, pe ai lui, pe prietenii lui: copii, animale, păsări, care îi vorbesc sufletului său.

Unul din abecedarele care îndeplinesc aceste condiții este cel alcătuit de autorii: Ana C. Iencica, D. Goga și Ilarie Beian. Am folosit acest abecedar la clasa mea în anul școlar 1936—1937, și am urmărit cu interes și satisfacție ce impresia a făcut asupra copiilor și ce progres s'a putut realiza întrebându-l,

Mi-amintesc de ziua când am dat în mâna lor abecedarul. A fost o bucurie și o animație de nedescris! O expresie de fericire era întipărită pe fața fiecăruia. Răscoleau cu voieșie foaie, după foaie, își spuneau și arătau unii altora chipurile de prin carte. Era o veselie nepotrivită cu rigorile disciplinei obișnuite în școlile noastre,

era vieață copilărească. I-am lăsat un timp așa, să soarbă la repezeală, conduși de setoasa lor curiozitate, din tot ce le oferea abecedarul, apoi le-am spus să-l închidă. Au rămas cu ochii țintiți pe copertă. Pe-o fetiță care râdea cărții sale, am întrebat-o de ce râde? Mi-a răspuns: «Copilul citește, și cățelul și veriga și păsărica citesc». Găsea copilul ceea ce-l încânta: lumea lui, animalele care învață împreună cu el. Iată că s'au găsit pe ei, chiar pe fața cărții. Și cum oare să nu-i îmbie la învățat?

Intorc coperta: Vlăstarul regesc, copil mai mărișor, pe care toți l-au recunoscut și care le urează început bun la muncă. Și-acum primul tablou: casa lor, curtea cu orătăniile mișunând prin ea. E o voie bună în clasă, o animație, că nu știi pe care să-l întrebi, să-i faci bucuria de a-ți spune ce a văzut acolo! Toate ființe și lucruri din curtea lor! A dispărut clasa rigidă, iată vieața lor. casa! De asta răspund ei pe întrecute. Acum tabloul cu desenele schematiche: și puișori și ou, și copilul cu cercul, toate le spun în limba-jul înțeles al gesturilor redade, că sunt prietenii lor, cu care s'au jucat până acum. Și-acum, copii, să-i desemnăm și noi pe acești prieteni și lucrurile lor! Altă bucurie — cu toate că nu se'nadură să-și lase cărțile de răsfoit. I-ați câștigat de partea Dvs. D-nă și D-lor autori! Mie î-mi rămâne o mică sarcină:

să mă bucur împreună cu ei și să dirijez această bucurie. Și încet, încet, limbile se desleagă, mânuțele devin mai îndemânatiche, până ajungem la partea științei scrisului și cititului.

Dar poarta era fermecată... Anuța, o prietenă de-a lor, s'a dus prin curte și-a găsit într'un ciubăr un ou de-al Boghetei. Bucuroasă, strigă: «Am găsit un ou. un ou, ou, ou! O, cum mai strigă de bucurie!.... Și-ajungem să scriem semnul sunetului care e ca și chipul oului, numai că-i mai adăogăm câte-o linioară la dreapta și la stânga. Ce descoperire! Au deschis poarta fermecată a scrisului. Și-acum la drum pe această cale tot înainte, că odată ce i-a găsit cheia — numele lucrului începe cu sunetul al cărui semn seamănă, e dedus din desenul lucrului — și sigur școlarul poate învăța și recunoaște. Eu trebuie să mai stărui ca mâna lor să deprindă mișcarea corectă a semnului, care la unii școlari, ia alte căi decât cele corecte. Pentru acest lucru zăbovesc o zi la o literă, ca și codașii să nu rămână de căruța, în drumul lor. Mergem încet, dar sigur.

Și apoi cum știu câteva litere, ne jucăm cu ele, alcătuiind vorbe. Ce spontaneitate! Pe întrecute, care mai de care, se silesc să afle și să recuncască în ziare vorbe, pe care să le putem scrie cu literele învățate. Doamne! Cum să le mulțumesc autorilor că au avut grijă să lase

liberă această spontaneitate a lor și să le satisfacă nevoia imperioasă de a se mișca!

Aveau satisfacția unei victorii, erau eroi!

Când am ajuns să citim primele vorbe din abecedar, era prea ușor. Am împletit astfel istorioarele în legătură cu chipurile dela fiecare lecție, încât ei așteptau cu nerădare să audă cum îl cheamă pe vărul care a ieșit pe pe poartă, ce-a pățit fata care ducea iedul la pășune, ce mai spune moșul care făcea din baston bici pentru nepoții săi, cum a mai umblat copilul care și-a turtit nasul când a căzut, ce-a devenit șoricelul care a mers la biserică (la litera ț) și a mâncat anafură. Toate istorioarele pe care le urmăreau cu nesaț, le desenau și adăugau încă o nouă literă la lanțul de litere știute.

Am găsit și unele lucruri de amănunț, pe care nu le împărtășesc cu autorii. Așa bunăoară litera I, sunt de părere că era mai bine să fie predată la pag. 19, ca să

se poată scrie articulat vorbele din paginile următoare.

Cu literele de tipar am mers mai accelerat. Acum eram obișnuiți cu drumul și nici nu trebuia căpătată deprinderea scrisului. Furați astfel de scenele care erau vii, trăite de copil, am parcurs tot abecedarul, atât cei mai sprinteni, cât și cei mai încetini. Exercițiile de citire, cu literele de tipar, fac deliciul copiilor.

La urmă, constatai că x a rămas necunoscut. Tocmai el, care trebuie să înlocuiască necunoscutul! Eu l-am predat, cum de altfel am predat și alfabetul, găsind că e nevoie.

Ne luarăm apoi rămas bun dela cea dintâi carte care le va rămâne adânc întipărită în suflet, căci le-a fost cu adevărat dragă. Au luat hotărârea s'o păstreze între lucrurile lor cele mai scumpe, ca să-și amintească din când în când, cum au învățat să scrie și să citească.

G Capriș

învățătoare — Cluj.

PAGINA ASOCIAȚIEI

No. 1—1938.

CIRCULARA**către toți membrii Asociației Invățătorilor din județul Sălaj.**

La începutul anului 1938 dorim tuturor membrilor Asociației un an nou fericit, care să aducă tuturor realizarea dorințelor personale și familiare, iar pentru Asociația noastră județeană o cât mai strânsă unire în jurul drapelului ei profesional, ordine și disciplină indispensabilă bunului mers al ei și realizări maxime pentru binele țamei, ai membrilor și al organizației ei profesionale.

Având în vedere faptul, că pe chestiunea Căminului de odihnă al Inv. Sălăjeni, se duc discuții neîntemeiate, unilaterale și dăunătoare cauzei, conform p. d. Ad. 4 al hotărârii Delegației Permanente a Asociației județene din ședința sa dela 26 Octomvrie 1937 precizăm următoarele:

1. »Căminul de odihnă al Invățătorilor Sălăjeni« a fost hotărît și aprobat cu majoritate absolută de voturi de către Adunarea Generală a Asociației Inv. jud. Sălaj, ținută la 12 Iunie 1937 în Tășnad. Această adunare generală a fost statutar convocată și ținută conform dispozițiilor Art. 18 din Statute. Hotărîrea privitoare la cămin s'a adus legal și statutar conform p. f. din Art. 19 din Statut și nefiind contestată — în ziua adunării — de către nimeni, s'a ridicat la drept de valabilitate și obligatorie pentru toți membrii Asociației județene, obligați a contribui cu suma de 1000 Lei (una mie) eșalonată în 10 rate lunare din salariul fiecărui membru.

2. Măsura de a se reținea în bloc de către banca populară »Invățătorul Sălăjan« contribuția pentru Căminul de odihnă dela șefii de șalarizare, în ziua ridicării salariului, s'a luat de către Prezidiul Asociației, în baza hotărârii Delegației Permanente de sub p. e. Ad. 4 din ședința dela 26 Octomvrie 1937. S'a hotărît și luat această măsură pentru ca suma să fie de-

pusă imediat la bancă spre a fructifica, ceea ce dela întreaga contribuție pe județ constituie o dobândă însemnată în favoarea cauzei.

3. Sumele încasate pentru Căminul de odihnă și depuse la bancă se contabilizează partidă separată ca fond al cauzei, iar în registrul special, după tablourile nominale, s'a deschis pentru fiecare membru o partidă, spre a se putea constata în oricare moment situația de contribuție a fiecărui membru.

4. Locul pe care se va construi Căminul de odihnă la Băile Episcopoești din Oradea are o poziție pitorească (lângă pădure sus pe deal) învidiat de către alți particulari și chiar membrii Asociației inv. din jud. Bihor, cari regretă, că le-a scăpat din mână. Acest loc este în imediata vecinătate cu părțilele altor asociații profesionale, pe cari la fel își vor clădi căminuri de odihnă. Prețul de cumpărare al locului s'a luat din fondul Asociației și nu din contribuția membrilor pentru căminul de odihnă.

5. Oricare discuție asupra planului construcției, zidirei lui, modului de funcționare și întreținere al lui sunt premature. Nu se vor lua măsuri în privința acestora până la încasarea întregii sume de contribuție a membrilor, când se va delega o comisiune care va studia în amănunt problema, va consulta pe oameni de specialitate, va compune schița planului construcției, amănuntele zidirei lui, statutul și regulamentul de funcționare al Căminului, care toate se vor tipări și trimite fiecărui membru acasă, spre consultare și a-și da părerea. Din centralizarea tuturor dorințelor voinței membrilor Căminului, se va alcătui planul definitiv al construcției, Statutul și regulamentul de funcționare care vor fi apoi supuse discuției generale și hotărârii unei Adunări Generale a Căminului de odihnă, dând posibilitatea tuturor membrilor să-și manifeste și valideze dreptul voinței sale în această cauză de interes obștesc al membrilor Asociației, în care cauză trebuie să predomine interesul general al tuturor membrilor, fiind vorba de sănătatea lor.

Dela realizarea acestei probleme nu se poate retrage nici un membru al Asociației, fără să-și dea lunar obolul, căci altfel nu s'ar putea realiza niciodată.

Actuala Conducere a Asociației județene, condusă de cele mai bune intențiuni de realizări profesionale în interesul obștesc

al membrilor Asociației județene, își dă seama de ceea ce face și realizând această operă profesională va lăsa aprecierii și judecății generației viitoare.

Sunt rugați toți membrii Asociației noastre județene a fi cuprinși de importanța social-mutuală a Căminului de odihnă pentru binele membrilor, a se liniști în această problemă, pătrunși fiind de spiritul de jertfă al contribuției individuale a sumei de Lei 1000 pe care să se poată încasa cât mai repede pentru a se putea realiza Căminul cât mai de timpuriu, și să ne putem bucura de fructul binefăcător al lui.

Aveți încredere deplină în Conducerea Asociației, care-și face datoria, cum dânsa are toată încrederea în puterea de sacrificiu al membrilor, spre a putea realiza această operă profesională, spre cinstea tagmei, al membrilor și a organizației.

Nu discuții ci înfăptuiri practice voim, conduși de maxima străbunilor noștri: „Unde este fapta, acolo este binele“.

Carei, la 1 Ianuarie 1938.

Președinte Asociației,
Ioan Cleja.

EPIGRAMA

Unui cuvântător ocazional ce face
exces de cuvântul „mă 'nțelegi“.

Ți-ai bătut atâta capul
Ca să te faci înțeles;
Însă noi din toate astea,
Am rămas cu... „mă 'nțelegi“.

Unui coleg... discipol al lui Bacus.

Că ești bețiv, stricat!
O strigă în gura mare bârfitorii.
Că ești simpatic la beție,
O spunem noi... însoțitorii.

Dtru Gr. Șerban.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și execută întocmai

No. 5218—1937. **Inscrierea elevilor la școlile particulare.** Comunicăm în copie ord. No. 12.493—1937, al Onor. Insp. Șc. Oradea, spre știre și conformare pentru viitor: Domnule Revizor, Avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul prin ordinul No. 105951—1937, având în vedere avizul Onor. Consiliu Permanent No. 1168 din 3 Septembrie 1937, aprobă ca în cazul când într'o singură sală cu un post de învățător, se înstruesc elevii celor 7 clase de curs primar, să se poată înscrie până la maximum 40 elevi — la școlile particulare. — Acest ordin s'a comunicat Oficiului Episcopial Reformat Oradea. Inspector General, Bota. Șeful Secției, Hrițiu.

No. 7112—1937. **Plasarea Insignei «Glonțul Românesc».** Comunicăm în copie ord. No. 195.345—1937, al Onor. Minister al Educației Naționale, spre știre și conformare: Domnule Revizor Școlar, Avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul a aprobat ca: Asociația «Făuritorii României Mari» să vândă elevilor de curs primar Insignele «Glonțul Românesc» pentru mărirea fondului înzestrarea Armatei. Plasarea printre elevi, se va face absolut în mod benevol la prețul de 10 lei bucata. Dat fiind că sumele strânse din vânzarea acestor gloanțe, servesc la mărirea fondului de înzestrarea Armatei, vă rugăm a se da tot concursul pentru o cât mai bună reușită a plasamentului. Se anexează în copie și aprobările date de Onor. Minister al Muncii și Ocrotirilor Sociale No. 23603—1936 și No. 51687—1937, precum și al Ministerului de Interne No. 9751 A. din 13 August 1937, rugându-Vă a le transmite Școalelor spre cunoștință. Director General, Al. Voinescu. Șeful Serviciului, C. Angelescu.

Avem onoare a vă trimite în copie ordinul No. 23603—1936 și 51687—1937, al Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale: No. 23603 din 29 Mai 1936. Avem onoare a vă face cunoscut, că în conformitate cu art. 1 din legea pentru reglementarea și controlul apelurilor la Contribuția benevolă a publicului, publicată în Monitorul Oficial No. 51 din 8 Iunie 1923, am autorizat Asociațiunea «Făuritorii României Mari» din București să strângă sumele necesare în scopul mării fondului pentru înzestrarea armatei, prin 100.000 (una sută mii) insigne (gloanțe) fiecare glonț aplicat și capsulat pe câte un carton, pe care se va imprima prețul de lei 10, lăsându-se loc pentru viza Prefecturii și care vor circula în cu-

prinsul întregii țări, însă în nici un caz pe străzi până la 1 Iunie 1937. Cartoanele cu insignele întocmite în felul menționat mai sus, se vor viza de un delegat al Prefecturii Poliției Capitalei. La expirarea termenului acordat, cartoanele cu insignele nevândute se vor aduce la acea prefectură, unde se va încheia procesul-verbal de rezultatul bănesc obținut, după care o copie se va înainta Ministerului, ținând seamă că la neurmărire, contravenienții vor avea să suporte aplicarea sancțiunilor prevăzute în legea mai sus specificată. Ministru, Indescifrabil. Director, Stănculescu.

No. 51687 din 15 Iulie 1937.

Avem onoare a Vă face cunoscut, că autorizăm prelungirea colectării organizată de Asociația «Făuritorii României Mari» din București prin un milion gloanțe. În scopul măririi fondului pentru înzestrarea armatei, cu obligațiunea pentru colectanți de a se conforma condițiilor ordinului nostru anterior de autorizare No. 23603—1936. Acest nou termen de colectare va expira la 31 Mai 1938, când în asistența unui delegat al Prefecturii Poliției Capitalei, se va încheia procesul-verbal de rezultatul bănesc, după care o copie se va înainta acestui Minister. Ministru, Indescifrabil. Director, Stănculescu. Rugându-Vă să acordați toată bunăvoința și concursul Dvs. dat fiind scopul frumos ce se urmărește.

No. 9751 A. din 13 August 1937.

Domnule Revizor, Avem onoare a vă transmite pe contra pagină copie depe ordinul No. 23603—1936 și 51687—1937 ale Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, cu privire la autorizarea Asociației «Făuritorii României Mari» din București de a strânge sumele necesare pentru mărirea fondului înzestrării armatei prin vânzarea unor insigne (gloanțe), rugându-vă să binevoiți a lua cunoștință de cuprinsul lor și a acorda tot concursul Dvs. pentru buna reușită a scopului ce se urmărește de numita Asociație. Ministru, Marinescu. Director, Ștefanescu.

No. 7425—1937. **C. C. D. suspendă acordarea de împrumuturi până la 1 Martie 1938.** Comunicăm în copie ord. No. 37414—1937, al C. C. D. spre știre: Domnule Revizor, Vă rugăm să binevoiți a dispune să se anunțe membriilor Casei suspendarea acordării oricărei fel de împrumut cu asigurare până la 1 Martie 1938, oricare ar fi motivul cererii, de oarece au rămas neachitate din acest fel de împrumuturi peste 10.000.000 lei, care urmează să se plătească în acest timp. Se ordonă fără întrerupere împrumuturile cu ipotecă pentru procurare de case de locuință, aprobate și cu formele în curs de executare, restituirile de depuneri pentru cei ce au împlinit termenul legal, aconturile din șalar, împrumuturile pe termen scurt și ajutoarele. Măsura suspendării

pentru împrumuturile cu asigurare s'au luat în interesul general al membrilor, căci numai această suspendare dă posibilitatea achitării la timp și fără întrerupere aceloralte împrumuturi menționate mai sus, cari și ele în totalitatea lor dă suma destul de importantă, trecând peste Lei 1.000.000 plăți zilnice. Intrucât măsura aceasta este luată de Consiliul de Administrație și de Direcția Generală a Casei cu scopul de a asigura buna gospodărie a Casei în interesul membrilor ei, se precizează că nu se poate admite nici o excepție și de aceea cei cari ar veni la Casă pentru a insista să obțină vre-un împrumut din cele suspendate, fac cheltuiile inutile, hotărîrea conducătorilor Casei fiind absolut nestrămutată. Director General, Gr. Tăușan.

No. 7661—1937. **Inzestrarea școalelor cu material didactic.** Comunicăm în copie ord. No. 31.291—1937, al Onor. C. Șc. spre știre și conformare: Casa Școalelor și a Culturii Poporului a fost sesizată că unele școli primare își împodobesc pereții cu un material didactic, care este departe de a corespunde scopului urmărit — să dea o imagine cât mai exactă a lucrului prezentat. Astfel tablourile clasicele noastre cari se găsesc în unele școli sunt așa de rău executate încât îi înfățișează ca pe niște degenerați. Vă rugăm să cercetați și să luați măsuri pentru a se împiedeca pătrunderea în școală ca material didactic a realizărilor submediocre, cari s'ar lua necontrolate dela particulari sau negustori, fără răspundere în materie de cultură și cinstire a înaintașilor luminători. p. Administrator, G. N. Ionescu. Director, P. Constantinescu.

No. 7719—1937. **Petrecerile în loc. școalelor oprite cu desăvârșire.** Comunicăm în copie ord. No. 205.186—1937 al On. Minister, spre știre și strictă conformare: Domnule Revizor, în complectare la circulara No. 191.157—1937 Vă facem cunoscut, că Ministerul oprește cu desăvârșire de a se aproba organizări de baluri și petreceri în localurile școalelor primare. Binevoii a comunica aceste dispozițiuni direcțiunilor școalelor din Jud. Dvs. cunoscând că cei ce vor contraveni, vor fi personal răspunzători. Director General, Voinescu. Subdirector, Angelescu.

No. 529—1938. **Concursurile societății «Tinerimea Română».** Comunicăm în copie adresa Nr. 442—1937 a societății »Tinerimea Română« spre știre. — Domnule Director, Cu aceeași stăruință ca și 'n trecut, soc. »Tinerimea Română« ține să-și îndeplinească în întregime programul pe care și l-a hotărît în legătură cu educația intelectuală, morală, estetică și practică a tineretului școlar și universitar. Ne simțim datori a vă pune în curent cu programul pentru anul 1937—1938, rugându-vă să ne dați prețiosul Dvs., sprijin. În cursul acestui

an vor avea loc concursuri și festivități deosebite, întrucât societatea împlinește al 60-lea an de existență și înțelege să dea acestei aniversări amploarea pe care o merită. I. Concur-surile care vor avea loc vor fi următoarele: 1. Un concurs intelectual cuprinzând învățământul universitar, secundar și primar. Concursul universitar va chema la întrecere intelectuală studențimea dela Facultățile de Litere, Științe și Teologie și va fi organizat ca și în anii trecuți. Concursul secundar se va face prin probe diferite pentru Literatura română, Istoria națională și Religie. La acest concurs vor lua parte liceele, gimnaziile, seminarile, școlile normale, liceele militare, liceele comerciale. Pentru liceele comerciale se vor da subiecte potrivite cu pro-grama acestui învățământ. Pentru ca și din punct de vedere tehnic să se desfășoare în chip desăvârșit, concursurile vor fi organizate astfel: lucrările unei întregi clase, pentru acelaș obiect, vor fi cetite și notate de un singur profesor; reparti-zarea profesorilor pe clase se va face de Președintele societății pentru a se evita orice bănuială de părtinire; examenele se vor ține pe obiecte la ore diferite pentru a se evita aglome-rările; un elev nu poate da concurs decât la un singur obiect, la care se va înscrie prin cancelaria Școlii. Concursurile pri-mare vor avea loc în toată țara, pe județe. Vor lua parte la concurs elevii clasei IV-a și ai cursului complimentar, urmând ca fiecare categorie să dea un subiect deosebit. 2. Concursurile practice vor cuprinde Școalele profesionale, Școalele de arte și meserii, Școala de agricultură și de ucenici: Aceste con-cursuri vor fi însoțite și de expoziții din cari să se vadă munca elevilor în direcțiile practice. 3. Concursul de desen care și în anul trecut a avut un frumos succes, va fi organizat și anul acesta, ținându-se seama de experiența căpătată. 4. Concursul de muzică (coruri, fanfare, orchestre), costume naționale și dansuri populare va avea loc cu sprijinul școalelor, și din vreme se vor da lămuririle necesare. II. Escursia din anul acesta se va face în regiunea Secuiască, având ca scop cu-noașterea acestei părți desnaționalizate din țară și propadanda pentru readucerea la matcă a celor înstrăinați de limba și a-spirațiile neamului. III. Pentru a sărbători așa cum trebuie ju-bileul de 60 de ani al societății, se vor tipări diplome jubulare care se vor distribui tuturor concurenților. În afară de acestea se vor preda și diplome speciale premianților. Se vor da în acest an pentru studenți premii în bani mai multe și mai mari ca'n anii trecuți. La toate concursurile vor lua parte și Școlile românești de peste hotare. Vă rugăm a ne înștiința sub ce formă va lua parte la programul nostru și Școala de sub con-ducerea D-voastră și la vreme vă vom trimite toate lămuririle necesare în privința desfășurării concursurilor și festivităților. Ca și în anii trecuți, vi se vor trimite la vreme biletele de călătorie necesare. Un serviciu de încartuire se va îngriji de

buna găzduire a elevilor și însoțitorilor. Zilele în care vor avea loc concursurile sunt: 27 Aprilie — 1 Mai 1938. După împărțirea premiilor, la 22 Mai, va urma Escursia. Comunicându-vă aceasta, vă rugăm să ne trimiteți cât mai curând răspunsul D-voastră. Ținem foarte mult ca toate școlile să fie reprezentate. Primiți expresia celor mai bune sentimente ale noastre. Președinte N. S. Dumitrescu, Secretar D. Murărașu.

Nr. 173—1938. Folosirea manualelor în școlile particulare. Comunicăm în copie ordinul No. 18.243—1937, al Onor. Inspectoratul școlar Oradea, spre știre și conformare: — Domnule Revizor, Avem onoare a Vă face cunoscut, că Ministerul prin ordinul No 189767—1937, potrivit avizului Onor. Consiliului Permanent cu No. 1747 din 8 Decembrie 1937 aprobă numai pentru acest an școlar 1937—1938, ca să rămână situația actuală cu privire la folosirea manualelor didactice pentru cursul primar particular. Pentru anul școlar 1938—39 și următorii, școlile particulare se vor conforma ordinului cu Nr. 142429. p. Insp. G-ral Marinescu, Șeful secției Mihuiu.

— No. 6327—1937. **Statute pentru societăți agricole.** Se comunică în copie ordinul Ministerului Educației Naționale No. 165.929—1937 pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Revizor, În vederea îmbunătățirii agriculturii cu toate ramurile ei, a îngrijirii mai bine a gospodăriilor, a educației profesionale, tehnică, culturală și morală a sătenilor, cum și stabilirii mai multei armonii și solidarități între ei, pentru fapte bune, Ministerul Agriculturii și Domeniilor a găsit că organizarea lor în asociații de interes profesional ar fi un mijloc eficace, prin care s'ar putea realiza mai bine aceste deziderate, deci și ridicarea satelor. În acest scop a tipărit statutele pentru înființarea de asemeni asociații, denumindu-le «Bunii gospodari» și a început acțiunea de constituirea lor, prin serviciile agricole județene. Cum prin aceste asociații se poate activa, pentru desăvârșirea oricărei acțiuni de interes pentru viața rurală, de toți acei cari au un rol în ridicarea acestei vieți rurale și cum domnii învățători au un rol principal în această acțiune, este bine ca și dlor să contribuie la înființarea asociațiilor «Bunii gospodari» în satele dlor și să ia parte activă la îndrumarea lor, ajutând astfel într-o măsură destul de mare, personalul serviciilor agricole, care are însărcinarea de a se ocupa cu înființarea, îndrumarea, supravegherea și controlul acestor asociații. Veți lua deci măsurile convenite ca d-nii învățători să ia contact cu personalul serviciilor agricole, care are statute și instrucțiuni pentru constituirea acestor asociații, și, printr-o conlucrare armonioasă, să contribuie, cu tot devotamentul, la înființare, dezvoltare și conso-

lidarea acestei acțiuni. — p. Director general, Al. Voinescu. Subdirector, C. Ș. Angelescu.

No. 530—1938. In conf. cu instrucțiunile de mai jos, recomandăm tuturor școalelor se introducă în bugetul anului 1938—39 sumele respective pentru asigurarea localului contra daunelor de incendiu, urmând ca încredințatul Soc. »Dacia-România« să treacă pe la fiecare școală, începând dela 1 Apr. a. c. pentru complectarea imprimatelor și încheierea contractelor.

INSTRUCȚIUNI

pentru asigurarea contra pagubelor de incendiu și trăznet a localurilor de școală primară din județul Sălaj la Soc. »Dacia-România« din București.

Tariful „Uniunii Tarifare“ a societăților din România pentru calcularea primelor la valorile asigurate contra daunelor de incendiu și trăznet, împarte clădirile în următoarele categorii:

1. Clădiri având cei pentru pereți exteriori din pistră-beton, sau din cărămidă arsă, fără nici o parte lemnoasă, la cari, ținând seama de felul acoperișului, taxa se calculează pentru clădire și pentru mobilierul din aceea clădire, în conformitate cu tabloul acesta :

Cu acoperișul din :

Tiglă, tablă, tinichea, eternită, ciment etc.		Scânduri, șindriță, sită, dranițe, carton, gudronat, pământ peste scânduri		Paie sau stuf	
clădirea	mobila	clădirea	mobila	clădirea	mobila
cotizația anuală pentru Lei 10.000 valoarea asigurată					
a) Lei 22.—	Lei 26.50	Lei 69.—	Lei 80.80	Lei 192.80	Lei 195.20
b) Lei 16.70	Lei 26.50	Lei 52.40	Lei 80.80	Lei 162.80	Lei 195.80

a) cotizațiile de sub a) se plătesc pentru clădiri, atunci când se asigură, numai părțile arzătoare ;

b) cotizațiile de sub b) se plătesc pentru clădiri, atunci când se asigură valoarea totală, adică și pereții.

Sub părți arzătoare se înțelege :

Acoperișul, scaunul, căpriorii, legăturile căpriorilor, aște-reală, șipci, streășine, jgheaburi, învelitoare, plan, eul tava-

nului, ușile, ferestrele, dușumelele, (excluse fiind instalațiunile de calorifer, electricitate, apă și gaz).

2. Clădiri de construcție mixtă, având pereții exteriori din cărămidă și piatră amestecată cu lemn, pământ bătut, cărămidă nearsă, sau lemn.

Cu acoperișul din :

Tiglă, tablă, tinichea		scânduri, șindrilă carton gudronat etc.		paie, stuf, trestie coceni etc.	
clădirea	mobila	clădirea	mobila	clădirea	mobila
Pentru Lei 10.000 valoarea asigurată, cotizația anuală este de :					
Lei 31.10	Lei 37 10	Lei 77.20	Lei 97.90	Lei 177 80	Lei 227 30

Observație.

Clădirile din categoria aceasta, având acoperișul șindrilă, scânduri sau carton, se vor lua la asigurarea pt. $\frac{3}{4}$ din valoare ; adică, în loc să se plătească prima, de pildă după Lei 100.000, se va plăti numai pentru Lei 75.000.

Clădirile cu acoperișul păioș, se vor asigura numai pentru $\frac{2}{3}$ din valoare, adică în loc să se calculeze prima pt. Lei 90.000, se va calcula și plăti numai pt. Lei 60.000.

Toate cotizațiile de mai sus sunt calculate în așa fel, că asigurările se vor contracta dela început pentru o durată de 10 ani, — cu plata anuală. În cazul că asigurările s'ar încheia numai pentru o durată de 7 ani, cotizațiile se majorează cu 5%, — iar dacă asigurările se încheie pentru o durată între 1 și 6 ani, — cotizațiile de mai sus, se majorează cu 20%.

Dat fiindcă Soc. „Dacia-România“, înființată în 1871, având capital românesc, face toate felurile de asigurări (viața, zestre, incendiu, grindină, accidente, etc.), d-nii învățători, precum și toți lumii români, sunt datorii a-i da tot sprijinul, evitând societățile streine și jidovești.

— No. 415 — 1938. **Interzicerea învățătorilor** să-și părăsească posturile în timpul cursurilor pentru propagandă politică. Tuturor școalelor primare de Stat și confesionale din cuprinsul județului Sălaj. În conformitate cu dispozițiunile Ministerului Educațiunei Naționale se pune în vedere tuturor învățătorilor din județ că este strict interzis a lua parte la orice propagandă ori manifestație cu caracter politic. Contravenienții vor fi dimiși imediat din serviciu și trimiși în judecată suportând toate rigirile legii.

— No. 5932—1937. Anularea certificatelor pierdute.

Se comunică pentru luare la cunoștință și conformare ordinul Ministerului Educației Naționale No. 95.590-173.271—1937 : Domnule Revizor, I. Intrucât buletinul oficial al Ministerului nu mai apare, vă facem cunoscut, că pentru anularea certificatelor pierdute de curs primar nu se mai percepe taxa de 80 lei. Veți comunica acsasta directorilor de școli primare, din județ. — Cererile pentru înscriere la școala primară scutite de timbre de aviație. Domnule Revizor, II. Comitetul Casei fondului național al aviației, având în vedere interesul național, ca să pătrundă cultura în toate straturile sociale, prin procesul-verbal No. 24, încheiat în ședința din 6-X-1937, scutește de taxa timbrului de aviație cererile părinților pentru înscrierea copiilor la școlile primare. Această dispoziție o veți comunica celor în drept. p. Director general, Al. Voinescu. Subdirector, C. S. Angelescu.

No. 290—1938. Cuiburi artificiale pentru păsări.

Dl. Ioan Avram, inv. dir. la școala primară de stat Nr. 3 din Zălau are în depozit cuiburi artificiale, potrivite pentru instalare în grădini școlare. În apropierea primăverii, Revizorul școlar recomandă pentru școli — fără nici o obligație — cumpărarea cuiburilor. 10 buc. costă 120 lei. Amatorii să se adreseze autorului.

Nr. 415—1938. Ordin circular. Tuturor școalelor primare de Stat și confesionale din cuprinsul județului Sălaj. În conformitate cu dispozițiunile Ministerului Educației Naționale se pune în vedere tuturor învățătorilor din județ că le este interzis a lua parte la orice propagandă ori manifestație cu caracter politic. Contravenienții vor fi dimiși imediat din serviciu și trimiși în judecată, suportând toate rigorile legii. Revizor școlar, Dumitru Ilea. p. Șeful serviciului, Aurel Pop.

Revizor școlar, D. Ilea.

Inspectorul școlar de circumscripție Sălaj—Satu-Mare

No. 40—1938.

Zălau, 4 Febr. 1938.

Pentru candidații înscriși la examenul de înaintare gr. II

În conformitate cu dispozițiile art. 119 din legea învățământului primar, unde se prevede că, candidații care cer înscrierea (deci deodată cu înaintarea cererii) trebuie să facă dovadă că îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. a—g) și cum

aproape toate cererile de înscriere erau lipsite de acte: prin circulara No. 200 din 25 Iunie 1937, (publicată în revista „Șc. N.” No. 6—1937 pag. 254) am cerut candidaților să-și completeze cererile cu acte doveditoare, până la 15 Sept. 1937, căci altfel nu li se poate face inspecția specială legală.

Cu toate dispozițiile și instrucțiile date, abia și-au completat cererile cu acte doveditoare 28% din numărul total al candidaților. În consecință, numai acestora li se va putea face inspecția specială.

Nu înțelegem, însă, pentru ce solicită înscrierea candidați cari, sau nu îndeplinesc condițiile, sau nu vor să execute dispozițiile legii. În orice caz fac dovadă de o superficialitate inadmisibilă.

Reamintim tuturor că, acest examen fiind facultativ, în viitor, să-și ceară înscrierea numai cei ce sunt în prevederile legii și sunt pătrunși de simțul datoriei și a disciplinei. Înainte de-a se supune la examen din partea altora, fiecare să-și facă singur o autoexaminare.

Inspector școlar,
D. Mărgineanu.

◆ POȘTA REDACȚIEI ◆

1. **DI G. P.** „Scurte popasuri prin țară” se va publica în numărul viitor în întregime. Regretăm că n'avem posibilitatea materială, să publicăm și vederile trimise.

2. **DI Gr. C. Pr.** „Constatări”-le nu le-am putut publica până acum. În numărul ce urmează.

3. **DI I. O.** Articolul trimis „Politica și școala” nu-l putem publica deocamdată, ca să nu atingem anumite susceptibilități. Eventual mai târziu. Ar fi bine dacă faptele ar acoperi întru toate cele scrise.

4. **DI I. L. Cluj.** Mulțumesc pentru cele trimise. Nu le-am putut publica toate în acest număr. „Farmecul primului început” și „Școala de experiență din Blaj” vor urma. Transmi-teți colaboratorilor sincere mulțumiri și cele mai alese sentimente ce le păstrăm.

5. Articolele „Preotul și învățătorul” și „Rolul sentimentului ca stimulent al activității” vor vedea lumina tiparului în curând.

Tuturor colaboratorilor urări de: «Sănătate»!

REDACȚIA.

CUPRINSUL:

<i>D. Mărgineanu</i> : Tot pe acelaș drum — —	1
<i>V. Gr. Pupăză</i> : Cântecul popular — — —	3
<i>Anatole Chircev</i> : Morală nejustificată, dar necesară — — — —	10
<i>I. Meseșanu</i> : Maghiarismul — — — —	13
<i>Zevedeiu Barbu</i> : O epocă a revoltei — —	18

NOUL AN, NOUI NĂDEJDI

Urările M. S. Regelui de anul nou — — — —	22
Ministrul Educației Naționale, către Corpul Didactic — —	23

PAGINA STRĂJERILOR:

<i>M. S. Regele Carol II</i> : Către străjerii țării — —	26
<i>T. Sidorovici</i> : Dela straja țării — — —	26
<i>Ion Ardeleanu</i> : Latura morală și socială a străjerismului — — — —	27

DISCUȚII LIBERE

<i>Sandu</i> : Cronica modernismului — —	30
<i>Simion Oros</i> : Cântul — — — —	32

BISERICA ȘI ȘCOALA

<i>Vasile Fernea</i> : Omul școalei — — — —	38
---	----

PAGINA BĂNCII — — —

CRONICĂ- INFORMAȚIUNI: 42

O scrisoare a dlui dr. C. Angelescu. — Instalarea noului prefect al jud. Sălaj. — Instalarea com. int. jud. Sălaj și a orașului de reșed. Zălau. — Examenul de capacitate al normaliștilor. — Plata sporurilor de salariu acordată membrilor corp. did. — Interzicerea funcționarilor de-a face propagandă politică. — Necrolog.

CĂRȚI: 46

G. M. Vlădescu: Menuetul, roman ed. IV. — Naționalismul lui Eminescu. — Părerii despre un abecedar.

PAGINA ASOCIAȚIEI:

<i>Ioan Cleja</i> : Circulară — — — —	53
<i>Buletinul Revizoratului Școlar</i> — — — —	56
Poșta redacției — — — —	64